

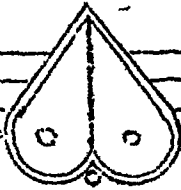
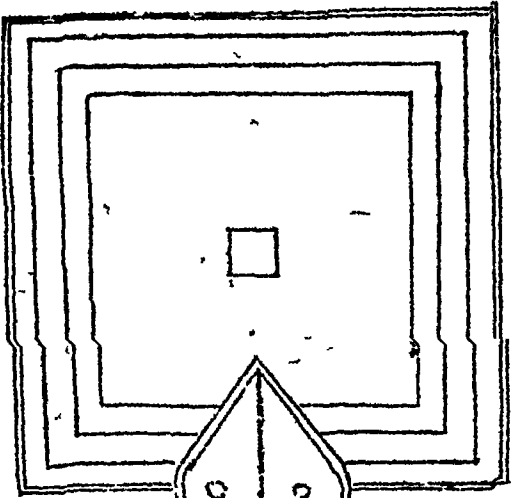
अदितिर्द्यौरदितिरन्वरिन्नमदितिर्माता सपिता सपुत्रः॥ विश्वे देवाऽअदितिः पञ्चजनाऽअदितिर्जा-
 तमदितिर्जनित्वम् ॥ १० ॥ द्यौः शान्तिरन्तरिक्षं, शान्तिः पृथिवी शान्तिरापः शान्तिरोषधयः
 शान्तिः ॥ वनस्पतयः शान्तिर्विश्वेदेवाः शान्तिर्ब्रह्म शान्तिः सर्वं, शान्तिः शान्तिरेव शान्तिः
 सामा शान्तिरेधि ॥ ११ ॥ यतोयतः समीहसे ततो नो अभयं कुरु ॥ शन्नः कुरु प्रजाभ्यो भयं नः
 पशुभ्यः ॥ १२ ॥ सुशान्तिर्भवतु ॥ श्रीमन्महागणधिपतये नमः ॥ लक्ष्मीनारायणभ्यां नमः ॥
 उमामहेश्वरभ्यां नमः ॥ वाणीद्विरायगर्भभ्यां नमः ॥ शचीपुरन्दराभ्यां नमः । मातापितृभ्यां ॥
 नमः ॥ इष्टदेवताभ्यो नमः ॥ कुलदेवताभ्यो नमः ॥ ग्रामदेवताभ्यो नमः ॥ वास्तुदेवताभ्यो नमः
 स्थानदेवताभ्यो नमः ॥ सर्वेभ्यो देवेभ्यो नमः ॥ सर्वेभ्यो ब्राह्मणेभ्यो नमः ॥ विश्वेशं माधवं त्रुष्टि-
 दंष्ट्रपाणिं च भैवं ॥ वन्दे काशीं गुहां गंगां भवानीं मणिकर्णिकां । १॥ चक्रतुण्ड महाकाय काटि-
 सूर्यसमप्रभ ॥ निर्विघ्नं कुरु मे देव सर्वकार्येषु सर्वदा ॥२॥ सुसुखश्चैकदन्तश्च कपिलो गजक-
 र्णिकः ॥ लभोदरश्च विकटो विघ्ननाथो विनायकः ॥ ३ ॥ धूम्रकंठुर्गणध्वजो भालचन्द्रो गजा-

शान्तिः

यथासदमिदमे आसन्नप्रायुवो रक्षितारो दिवे दिवे ॥ १ ॥ देवानां भद्रासुमतिर्ऋजूयतान्देवानां०
 रातिग्भिनोनिवर्तताम् । देवानां० सख्यमपसेदिमावयन्देवानऽप्रायुः प्रतिसन्तुजीवसे ॥ २ ॥ ता-
 न्पूर्वयानिविदाव्हैवयं भगमिन्नमदितिन्दक्षमस्त्रिधम् । अर्थ्यमणं वरुणं० सोममश्विनासस्वतीनः
 सुभगामयस्करत् ॥ ३ ॥ तन्नोन्वातोमयो भुव्वातुभेषजं तन्माता पृथिवी तरिपताद्यौः । तद्भ्रावाणः
 सोमसुतो मयोभुवस्त्रदश्विनः।भृणुतनिष्णयायुवम् ॥ ४ ॥ तमीशानं जगतस्त्रस्युषरुपतिन्विधयं
 जिन्वमवसे व्हहेन्वयम् । पूषानो यथा वेदसामसद्ध्येरक्षितापायुरद्वयः स्वस्तये ॥५॥ रवस्तिनऽइन्द्रो-
 वृद्धश्रवाः स्वस्तिनः पूषाविश्ववेदाः। स्वस्तिनस्तादर्थोऽअरिष्टनेमिः स्वस्तिनो बृहस्पतिर्दधातु ॥६॥
 ष्वदश्वा मरुतः पृश्निमातरः शुभंध्यावानोव्विदथेषु जगमयः ॥ अग्निजिह्वामनवः सुरवक्षसोवि-
 श्वेनो देवाऽअवसागमन्नह ॥ ७ ॥ भद्रंकरणेभिः शृणुयामदेवाभद्रंश्येमाक्षभिर्यजत्राः ॥ स्थिरैरंगी-
 स्तुष्टुवर्तं० सस्तनूभिर्व्यशेमहि देवहितं यदायुः ॥ ८ ॥ शतमिन्नु शरदोऽअन्ति देवा यत्रान-
 श्रकाजरासंतनूनाम् ॥ पुत्रा सो यत्र पितरो भवन्ति मानो मथ्यारी रिश्रतायुर्गन्तोः ॥ ९ ॥

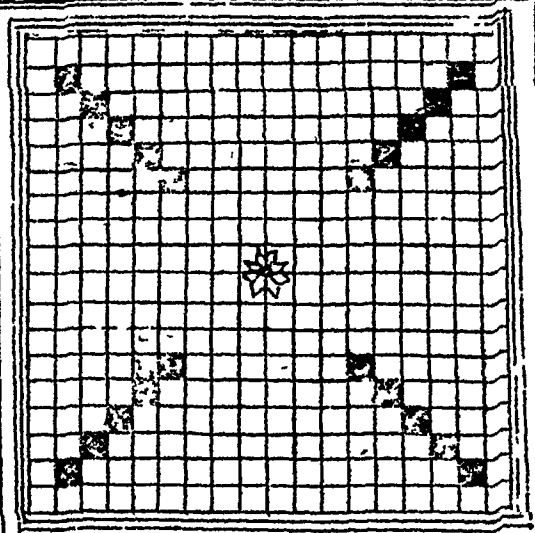
सुनीनां मतमालोक्य सभद्रायं सतान्त्रथा ॥२॥ ग्रंथेभ्यः सारमुद्धृत्य विचार्यं सरसञ्च यत्तु । वेद-
 वेदांगविदुषा विश्वेशपुरवासिना ॥ ३ ॥ कर्मकाण्ड्युपनाम्ना वै श्रीयानेश्वरशार्भङ्गा । बोलानां
 सुखबोधाय निबन्धः क्रियते मया ॥ ४ ॥ चन्द्रादिशुभग्रहानुकूलसमये शुभदिने कृतनित्यक्रियो
 यजमानः शुभासने प्राङ्मुख उपविश्य स्वदक्षिणतः पत्नीं चोपवेश्य । ॐ केशवाय नमः १, ॐ
 नारायणाय नमः २, ॐ माधवाय नमः ३ इति त्रिराचम्य ॥ ॐ पवित्रेस्थो वैष्णव्यौ सवितुर्वः
 प्रसवऽऽत्पुनान्यच्छिद्रेण पवित्रेण सूर्यस्य रश्मिभिः ॥ तस्य ते पवित्रपते पवित्रपूतस्य यत्प्रामः
 पुने तच्छक्रेयम् ॥ ० ॥ इति मन्त्रेण पवित्रधारेणं कृत्वा ततः प्राणायामत्रयं कुर्यात् । ॐ आप-
 वित्रः पवित्रो वा सर्वविस्थां गतोपि वा ॥ यः स्मरेत् पुण्डरीकाक्षं स बाह्याभ्यन्तरः शुचिः ॥ इत्या-
 र्त्मानं पूजासामर्थी च संप्रोक्ष्य तण्डुलपूरितताम्रपत्रं मृन्मये वा कंकुमेनाष्टरत्नं पद्मं कृत्वा तदु-
 परि गोमयमयीं गौरीं कलमयं गणेशं च संस्थाप्य हस्ते साक्षतगुण्यणि गृहीत्वा आनोभद्रादीन्
 मंगलमन्त्रान् पठेत् ॥ ॐ आनोभद्राः कतवोषन्तु विश्वनोदन्धासो अपरीतास उद्भिदः । देवानो

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ अथातो ग्रहज्ञेन व्याख्यास्यामस्तत्र पुण्याहोक्तनक्षत्रे कुर्यादा-
 चम्य प्राणानायम्य संकल्प्य च गणेशपूजनं स्वस्तिपुरयाहवाचनाविघ्नमण्डपदेवताषोडशपातु-
 कात्तृणमातृकातोरणद्वारादिमातृकाः सम्पूज्यायुष्यमन्त्रजननान्दीश्राद्धाचार्य्यवरणान्तं : कृत्वा
 संकल्पपूर्वकं सर्षणन्विकीर्यं पञ्चगव्यप्रोक्षणं कृत्वा अधिदेवताप्रत्यधिदेवतागणपर्यादिलोक-
 पालेन्द्रादिदशदिक्पालशुतान् ग्रहान्सम्पूज्यशान्यां कलशागाधनरुद्रवरुणादिपूजनपूर्वकं ब्रह्मोपवेशन
 द्याधारान्तं कुर्यात् ॥ १ ॥ द्रव्यं सन्त्यज्य समित्तिजवर्ज्यद्रव्यः प्रत्येकमष्टाक्षरसहस्रमष्टोत्तराशत-
 मष्टाविंशत्यन्यतमसंख्यया वाहुत्वा नवाहुतिञ्च कृत्वा श्रेयः सम्पाद्याचार्य्यार्थं गामन्येभ्यो ऋत्विग्भ्यो
 दक्षिणान्द्रवाभिषिच्य यजमानं ब्राह्मणान् भोजयित्वा भयसोश्च दत्त्वा शिषोर्गृहीत्वा कर्मेश्वरार्पणं
 कुर्यादितिग्रहशान्तिरेष एवंविधियंत्र कश्चिच्चान्तिः ॥ ० ॥ सान्दीपनिं मुनिश्रेष्ठमवन्तिपुरवासि-
 नम् । रामकृष्णार्चितपदं मालवीयं तपोधनम् ॥ १ ॥ पूर्वार्थाय जगद्बन्धं नत्वा ध्यात्वा महर्षिः ॥

श्रीकृष्णस्य चिह्नम्

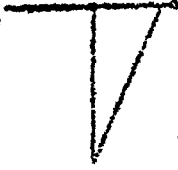
सर्वतोभद्र चक्रम्

पवित्र

३३

केलु

कुष्ठा

गुरु

पीन

बुध

हरित

शनि

कुष्ठा

सूर्य

रक्त

शुक्र

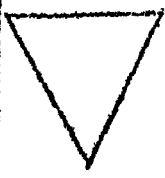
श्वेत

राहु

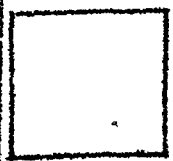
कुष्ठा

केस

रक्त

चन्द्र

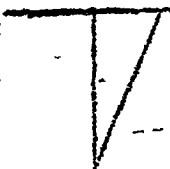

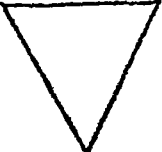

श्वेत

ननः ॥ दादशैतानि नामानि यः पठेच्छृणुयादपि ॥ ४ ॥ विद्यारभ्ये विवाहे च प्रवेशे निर्गमे
तथा ॥ संग्रामे संकटे चैव विघ्नस्तस्य न जायते ॥ ५ ॥ शुक्लाभयधरं देवं शशिवर्णं चतुर्भुजं ॥
प्रसन्नवदनं व्यायेत्सर्वविघ्नोपशान्तये ॥ ६ ॥ अभीष्टितार्थसिद्धयर्थं पज्जितो यः सुरासुरैः ॥ सर्व-
विघ्नहरस्तस्मै गणाधिपतये नमः ॥ ७ ॥ सर्वमंगलमंगल्ये शिवे सर्वार्थसाधिके ॥ शरण्ये त्र्यम्बके
गौरि नारायणि नमोस्तुते ॥ ८ ॥ सर्वदा सर्वकार्येषु नास्ति तेषाममंगलम् ॥ येषां हृदिस्थो भग-
वान्मंगलायतनं हरिः ॥ ९ ॥ तदेव लगनं सुदिनं तदेव ताराबलं चन्द्रबलं तदेव ॥ विद्याबलं दैवबलं
तदेव लक्ष्मीपते तैत्रियुगं स्मरामि ॥ १० ॥ तत्रभस्तेषां जयस्तेषां कुरुस्तेषां पराजयः ॥ येषामिंदीवर-
श्यामो हृदयस्थो जनार्दनः ॥ ११ ॥ यत्र योगेश्वरः कृष्णो यत्र पार्थो धनुर्धरः ॥ तत्र श्रीविजयो
भक्तिभ्रंजनीतिर्पतिर्मम ॥ १२ ॥ अनन्याश्चिंतयंतो मां ये जनाः पर्युपासते ॥ तेषां नित्याभियुक्तानां
योगक्षेमं वहाम्यहं ॥ १३ ॥ स्मृते सकलकल्याणभाजनं यत्र जायते ॥ पुरुषं तम-
जं नित्यं ब्रजामि शरणं हरिम् ॥ १४ ॥ सर्वेश्वरभकार्येषु त्रयस्त्रिभुवनेश्वराः ॥

पश्चिम

 <p>केतु</p> <p>शुक्र</p>	 <p>गुरु</p> <p>शनि</p>	 <p>बुध</p> <p>हरित</p>
<p>शनि</p> <p>शुक्र</p>	<p>सूर्य</p> <p>रक्त</p>	<p>शुक्र</p> <p>श्वेत</p>
<p>राहु</p> <p>शुक्र</p>	<p>भौम</p> <p>रक्त</p>	<p>चन्द्र</p> <p>श्वेत</p>

पूर्व

ननः ॥ द्वादशैतानि नामानि यः पठेच्छृणुयादपि ॥ ४ ॥ विद्यारम्भे विवाहे च प्रवेशे निर्गमे
तथा ॥ संप्रामे संकटे चैव विघ्नस्तस्य न जायते ॥ ५ ॥ शुक्लाम्बरधरं देवं शशित्रणं चतुर्भुजं ॥ सर्व-
प्रसन्नवदनं ध्यायेत्सर्वविघ्नोपशान्तये ॥ ६ ॥ अभीक्षितार्थसिद्ध्यर्थं ण्जितो यः सुरासुरैः ॥ सर्व-
विघ्नहरस्तस्मै गणाधिपतये नमः ॥ ७ ॥ सर्वमंगलमंगल्ये शिवे सर्वार्थसाधिके ॥ शरण्ये त्र्यम्बके
गौरि नारायणि नमोस्तुते ॥ ८ ॥ सर्वदा सर्वकार्येषु नास्ति तेषाममंगलम् ॥ येषां हृदिस्थो भग-
वान्मंगलायतनं हरिः ॥ ९ ॥ तदेव लज्जनं सुदिनं तदेव तारावलं चन्द्रबलं तदेव ॥ विद्याबलं देवबलं
तदेव लक्ष्मीपते तैश्चियुगं स्मरामि ॥ १० ॥ लाभस्तेषां जयस्तेषां कुतस्तेषां पराजयः ॥ येषामिदीवर-
श्यामो हृदयस्यो जनार्दनः ॥ ११ ॥ यत्र योगेश्वरः कृष्णो यत्र पार्यो धनुर्धरः ॥ तत्र श्रीविजयो
भक्तिर्भुवानीतिर्मतिर्मम ॥ १२ ॥ अनन्याश्चित्तयंतो मां ये जनाः पर्युपासते ॥ तेषां नित्याभियुक्तानां
योगक्षेमं वहाम्यहं ॥ १३ ॥ स्मृतं सकलकल्याणभाजनं यत्र जायते ॥ पुरुषं तम-
जं नित्यं ब्रजामि शरणं हरिम् ॥ १४ ॥ सर्वेष्वात्मकार्येषु त्रयस्त्रिभुवनेश्वराः ॥

देवा दिशंतु नः सिद्धिं ब्रह्मेशानजनादनाः ॥ ६५ ॥ कुशपुष्पयवाक्षतजलद्रव्यं चा- शा-

दाय संकल्पं कुर्यात् ॥ ॐ विष्णुर्विष्णुर्विष्णुः श्रीमद्भगवतो महापुरुषस्य विष्णोराज्ञयाप्रवर्तमान-
स्य अद्य श्रीब्रह्मणो द्विताये पराद्धे विष्णुपदे श्रीश्वेतवाराहकल्पे वैवस्वतमन्वन्तरे अष्टाविंशतिमे युगे
कलियुगे कलिप्रथमत्राणे जम्बूद्वीपे भूर्लोकं भारतवर्षे भरतखण्डे आर्यावर्ते ऋदेशे अविमुक्त-
वाराणसीक्षेत्रे । आनन्दवने महास्मशाने गौरीमुखे त्रिकंठकविराजते भागीरथ्याः पश्चिमे तीरे
विक्रमशके बौद्धावतारे अमुकनामसंवत्सरे श्रीसूर्ये अमुकायने अमुकऋतौ महामाङ्गल्यप्रदे मासोत्तमे
मासे अमुकमासे अमुकपक्षे अमुकतिथौ अमुकवासरे अमुकनक्षत्रे अमुकयोगे अमुककरणे रोद्रा-
द्यमुककाले अमुकराशिस्थिते चन्द्रे अमुकराशिस्थिते श्रीसूर्ये अमुकराशिस्थिते देवगुरौ शेषेषु ग्रहेषु
यथायथाराशिस्थानस्थितेषु सत्सु एवं ग्रहगुणविशेषणविशिष्टायां शुभपुण्यतिथौ अमुकगोत्रः
अमुकशर्महिं मम आत्मनः श्रुतिस्मृतिपुणोक्तफलप्राप्त्यर्थं कायिकवाचिकमानसिकसांसर्गिक-
चतुर्विधपातकदुरितक्षयद्वारा धर्मार्थकाममोक्षचतुर्विधलक्ष्मीप्राप्त्यर्थं सर्वप्रहस्वरूपी श्रीपरमेश्वर-

प्रीत्यर्थं ग्रहशान्तिमहं करिष्ये ॥ तदंगत्वेन स्वस्तिपुण्याहवाचनं अविघ्नपूजनं मण्डपदेवतास्था-
 पनं पूजनं मातृकापूजनं वसोद्धारीपूजनं आयुष्यमन्त्रजपं नान्दीश्राद्धं आचार्यादिवरणानि
 (ग्रहानुकूल्यतासिद्ध्यर्थं ग्रहयज्ञं) च करिष्ये ॥ तत्रादौ निर्विघ्नतासिद्ध्यर्थं गणेशाम्बिकयोः
 पूजनमहं करिष्ये ॥ इति सङ्कल्पः ॥ हस्ते अक्षतान्गुहीत्या गणपतिमावाहयेत् ॥ तत्रमन्त्रः ॥
 हेहेम्भ त्वमेहोहि ह्यम्बिकात्र्यंबकात्मज ॥ सिद्धिबुद्धिपते त्र्यक्ष लक्षलाभपितुः पितः ॥ १ ॥
 नागांस्य नागहारास्त्वं गणराज चतुर्भुज ॥ भूषितः स्वायुधैर्दन्तपाशांकुशागरश्वधैः ॥ २ ॥ आवा-
 हयामि पूजार्थं रक्षार्थं च मम क्रतोः ॥ इहागत्य गृहाण त्वं पूजायागं च रक्ष मे ॥ ३ ॥ ॐ
 गणानां त्वागणपतिर्ह ॥ इवामहे प्रियाणान्त्वोत्तमप्रियपतिर्ह ॥ इवामहे निधीनां त्वानिधिपतिर्ह ॥ इवामहे
 वसोमम ॥ आहम जानि गर्भधमात्वंम जासिगर्भधम् ॥ १ ॥ ॐ भूर्भुवः स्वः सिद्धिबुद्धिस-
 हिताय गणपतये नमः गणपतिमोवाहयामि स्थापयामि ॥ हेमाद्रितनया देवीं वरदां भैरवप्रियां ॥
 लम्बोदरस्य जननीं गौरीमावाहयाम्यहं ॥ १ ॥ ॐ अम्बेअम्बिकेअम्बालिकेनमामयतिकथ्यन ॥

ससत्यश्वकः सुभद्रिकांभीलवासिनीम् ॥ १ ॥ ॐ भ्रंभवः स्वः गौर्ध्वं नमः गौरीभावाहयामि
स्यापयामि ॥ ॐ मनोजतिर्जुषतामाल्यस्य बृहस्पतिर्जुषामिमंतनोत्वशिष्टंयज्ञं० समिमन्द्धातु ॥
विश्वेदेवासऽइहमादयन्तामौप्रतिष्ठ ॥१॥ अस्यै प्राणा प्रतिष्ठन्तु अस्यै प्राणां चरन्तु च ॥ अस्यै देवे
त्वमर्चा यैमामहेतीतिकश्चन ॥१॥ गणेशाम्बिके सुप्रतिष्ठिते वरदे भवंत ॥ ॐ गणेशाम्बिकाभ्यां नमः
आसनं स० ॥ ॐ गणेशाम्बिका० एतानि पाद्यार्घ्याचमनीयस्नानीयपुनराचमनायानि समर्पयामि ॥
ॐ पञ्चनद्यः सरस्वतीमपियान्तसस्रोतसः ॥ सरस्वतीतुपञ्चधासो देशेभवत्सरित् ॥ १ ॥ पञ्चातं
मयानीतं पयोदधिघृतं मधुः ॥ शकटा च समायुक्तं स्नानार्थं प्रतिगृह्यतां ॥ ॐ ग० पंचामृतस्नानं स० ॥
अथवा ॐ पयः+ पृथिव्यांपयऽम्बोषधीषुपयोदिव्यन्तरिद्विपयोधाः ॥ पयस्वतीः प्रदिशः + संतु
मह्यम् ॥ ॐ ग० पयस्नानं स० ॥ ॐ दधिक्रावणोऽम्बकारिर्षजिश्नोरश्वस्यव्वाजिनाः ॥ सुरभिर्नो-
मुत्साकरत्प्रणऽम्बर्यूः० पितारिषत् ॥ ॐ ग० दधिस्नानं स० ॥ ॐ घृतम्बिमिदोघृतमस्य योनिर्घृते-
श्रितोघृतम्बस्यधाम ॥ अनुष्वधमावहमादयस्वस्वाहाकृतं वृषभवद्विहव्यम् । ॐ ग० घृतस्नानं

स० ॥ ॐ मधुव्वाताऋतायतेमधुच्चरतिसिन्धवः ॥ माधीन्नः संत्वोषधीः ॥ १ ॥ मधुनक्तमुतोषसो मधुम-
 त्पार्थिवठं रजः - मधुधौरस्तुनः पिता ॥ २ ॥ मधुमान्नोव्वनस्पतिर्मधुद्गाँ २५ अस्तुसूर्यः - ॥ मा-
 ध्वीर्गविभवन्तुनः ॥ ३ ॥ ॐ ग० मधुस्नानं स० ॥ ॐ अपाठं० रसमद्दयसठं० सूर्थ्यंसंतठं० समाहितम्-
 अपाठं० रसस्ययोरसस्तं० गृह्णाम्युत्तममुपयामगृहीतोसीन्द्रायत्वाजुष्टं गृह्णाम्येषतेयोनिद्रिंद्रायत्वाजुष्टं
 मम् ॥ ॐ ग० शकेशस्नानं स० ॥ ॐ आपोहिष्णामयोभुवस्ता नऊज्जेदधातन ॥ महेरणायचक्षसे ॥
 गंगाचयमुनचैवगोदावरीसरस्वती ॥ नर्मदासिंधुकावेरीस्नानार्थं प्रतिगृह्यतां ॥ ॐ ग० शुद्धोदक-
 स्नानं स० ॥ ॐ ग० स्नानांति आचमनं स० ॥ ॐ युवासुवासाः पस्वीतऽआगात्सउश्रेयान्भवति-
 जायमानः ॥ तन्धीरासः कवयऽउन्नयन्तिस्वाध्योमनसादेवयंतः ॥ शीतवातोष्णसंत्राणं लज्जायास्त्र-
 णंपरं ॥ देहालंकरणं वस्त्रमतः शान्तिं प्रयच्छ मे । ॐ ग० वस्त्रं स० ॥ सुजातो० उपवस्त्रं स० वा ॥
 ॐ ग० वस्त्रोपवस्त्रार्थं रक्तसूत्रं समर्पयामि । अलंकरणार्थं अक्षतान् स० ॥ ॐ यज्ञोपवीतं परमं पवि-
 त्रं प्रजापतेर्यत्सहजं पुरस्तात् ॥ आयुष्यमग्न्यं प्रतिमुंच शुभ्रं यज्ञोपवीतं बलमस्तु तजः ॥ नवभिस्तं-

त्रुभिर्युक्तं त्रिगुणं देवतामयं ॥ उपवीतं मया दत्तं गृहाण परमेश्वर ॥ ॐ ग० यज्ञोपवीतं स० ॥
 ॐ ग० आचमनं स० ॥ श्रीखण्डचन्दनं दिव्यं गन्धाढ्यं सुमनोहरं ॥ विलेपनं सुरश्रेष्ठ चन्दनं
 प्रतिगृह्यताम् ॥ ॐ त्वांगन्धर्वाऽअलनोस्वामिन्द्रत्वांवृहस्पतिः ॥ त्वामोषधे सोमो राजाव्विद्वा-
 न्यद्दमादमुच्यत ॥ ॐ ग० गन्धं स० ॥ अङ्गिताश्च सुरश्रेष्ठाः कुंकुमाक्ताः सुशोभिताः । मया निवेदिता
 भक्त्या गृहाण परमेश्वर ॥ ॐ अक्षन्नमीमदन्तह्यवप्रियाऽअधूषत ॥ अस्तोषतस्वभानंवेव्विप्रान-
 विष्ठयामतीयोजान्विन्द्रतेहरी ॥ ॐ ग० अक्षतान्स० ॥ माल्यादीनि सुगन्धीनि मालत्यादीनि वै प्रभो ॥
 मयाहृतानि पुष्पाणि पूजार्थं प्रतिगृह्यताम् ॥ १ ॥ ॐ ओषधीः प्रतिमोदध्वं पुष्पदत्तीः प्रसूवरीः ॥
 अश्वाऽइवसजित्वरीर्वीरुधः पारयिष्णवः ॥ ॐ ग० पुष्पमालां स० ॥ दुर्वाङ्कुरान्सुहरितान्नमृता-
 मंगलप्रदान् ॥ आनीतास्तव पूजार्थं गृहाण गणनायक ॥ ॐ काण्डात्काण्डालपरोहंती परुषः
 परुषस्परि एवानोदूर्वे प्रतनु सदस्त्रेण शतेन च ॥ ॐ ग० दुर्वाङ्कुरान्स० ॥ नाना परिमलेर्द्वै-
 निर्मितं चूर्णमुत्तमम् ॥ अवीरनामकं चूर्णं गन्धचारु प्रगृह्यतां ॥ ॐ अहिरिवभोगैः

पथेति बाहुज्या याहेतिम्परिघाधमानः ॥ हस्तधनो विश्वाव्युनानिष्विद्वान्पुमान्पु-
 माठं० संपरिपातुविश्वतः ॥ ॐ ग० नानापरिमलद्रव्याणि स० ॥ वनस्पतिरसोद्भूतो गंधाढ्यो
 गंध उत्तमः ॥ आग्नेयः सर्वदेवानां धूपायं प्रतिगृह्यतां ॥ ॐ धूरसिधूर्वधूर्वन्तं धूर्वतंज्योस्मान्धूर्व-
 तितं धूर्वयंभव्यंधूर्वर्धमः ॥ देवानामसिष्विन्दितमठं० सस्मितमंप्रतिमञ्जुष्टतमन्देवहूतमम् ॥ ॐ ग०
 धूपं स० ॥ सार्यं च वर्तिसंयुक्तं वन्दिना योजितं मया ॥ दीपं गृहाण देवेश त्रैलोक्यतिमिरापहं ॥
 भक्त्या दीपं प्रयञ्चामि देवाय परमात्मने ॥ त्राहि मां निरयाद्धोग्दीपज्यो त्रिनमोस्तुते ॥ ॐ अग्नि-
 ज्योतिर्ज्योतिरग्निः स्वाहा सूर्योर्ज्योतिर्ज्योतिः सूर्यः स्वाहा अग्निर्वर्चोर्ज्योतिर्वर्चः स्वाहा सूर्यो-
 र्वर्चोर्ज्योतिर्वर्चः स्वाहा ज्योतिः सूर्यः सूर्योर्ज्योतिः स्वाहा ॥१॥ ॐ ग० दीपं स० ॥ हस्तप्र-
 ज्ञालनं० ॥ नैवेद्यं गृह्यतां देव भक्तिर्मेह्यचलां कुरु ॥ ईप्सितं मे वरं देहि परत्रे च परंगतिम् ॥
 शर्कराखंडसाद्यानि दधिचीरघृतानि च ॥ आहारं भक्ष्यभोज्यं च नैवेद्यं प्रतिगृह्यतां ॥ ॐ नोभ्याऽ
 आसीदन्वरिचूठं० शीष्णोद्यौः समवर्तत ॥ पद्भ्याम्भूमिर्दिशः श्रोत्रात्तथालोकाऽऽकल्पयन् ॥ ॐ

प्राणायस्त्राहा० ॐ अपानायस्त्रा० ॐ ममानायस्त्रा० ॐ उदानायस्त्रा० ॐ व्यानायस्त्रा० ॥
 ॐ ग० नैवेद्यं स० ॥ ॐ ग० उत्तरापोषनं स० ॥ हस्तप्रक्षालनार्थं जलं स० ॥ मूत्रप्रक्षालनार्थं जलं
 स० ॥ आत्रमनीयं मध्ये पानीयं उत्तरापोषनं च स० ॥ ॐ चन्दनं मलयोद्भूतं कस्तूर्यादिसमन्वितं ॥
 करोद्धर्तनकं देव गृहाण परमेश्वर ॥ ॐ ग० चन्दनेन करोद्धर्तनं स० ॥ ॐ पूर्णफलं महर्हिव्यं नागवल्ली-
 दलैर्युतं ॥ एलादिचूर्णसंयुक्तं ताम्बूलं प्रतिगृह्यतां ॥ ॐ यत्पुरुषेण हविषा देवाय ज्ञमतन्वत वंसन्तो-
 स्यासीदाज्यं ग्रीष्मऋध्मः शरद्धविः ॥ ॐ ग० मूत्रवासायै पूगीफलताम्बूलं स० ॥ हिरण्यगर्भगर्भस्थं
 हेमवीजं विभावंसोः ॥ अनन्तपुण्यफलदमतः शान्तिं प्रयच्छ मे । ॐ हिरण्यगर्भः समवर्ततात्रे
 भूतस्य जातः पतिरेकऽच्चासीत् ॥ सदाधारपृथिवीन्द्यामुतेमां कस्मै देवाय हविषा विधेम ॥ ॐ ग०
 कृतायाः पूजायाः साद्रूपायार्थं दक्षिणां स० ॥ कदलीगर्भसंभतं कर्परं तु प्रदीपितं ॥ आरार्तिकमहं क्रुर्वे
 पश्य मे वरदो भव ॥ ॐ इदं हविः प्रजननमेऽअस्तु दशवीरुठं सर्वगणठं स्वस्तये ॥ आत्मसनि
 प्रजासनि पशुसनि लोकसन्धयभयसनि ॥ अग्निः प्रजा बहुलाग्नेकरोत्स्वन्नभयो रेतो अस्मा

सुधत् ॥ ॐ ग० कर्पूरीराजनं सं० ॥ नाना सुगन्धि पुष्पाणि यथा कालोद्भवानि च ॥ पुष्पाञ्ज-
 लिर्मया दत्तो गृहाण परमेश्वर ॥ ॐ यज्ञेन यज्ञमयजन्त देवास्तानिधर्माणि प्रथमान्यासन् ॥
 तेहनाकं महिमानः सचन्त यत्र पूर्वे साध्याः संति देवाः ॥ ॐ गणानां त्वा०म् ॥ अत्रे अंवि०म् ॥
 ॐ राजाधिगजाय प्रसह्य साहिने ३ नमोर्वयं वैश्रवणाय कुर्महे ॥ समे कामान्कामकामाय मह्यं
 कामेश्वरो वैश्रवणो ददातु ॥ कुवेराय वैश्रवणाय महाराजाय नमः ॥ ॐ स्वस्ति साम्राज्यं भौज्यं
 स्वाराग्यं वैराज्यं पारमेष्ठ्यं राज्यं महाराज्यमाधिपत्यमयं समंत पर्यायै स्यात् सार्वभौमस्साव्वर्वाशुषां
 तादापरार्थात् ॥ पृथिव्यै समुद्रपयतायाऽए कागडितितदप्येषल्लोकोभिगीतो मरुतः परिवेष्टारो मरुन-
 स्थाद्भसन् गृहे ॥ आवीक्षितस्य कामप्रेविश्वे देवाः सभाः सद इति ॥ ॐ विश्वतश्चक्षुरुतव्विश्व-
 तोमुखो विश्वतो बाहुरुनव्विश्वतस्पात् ॥ संबाहुभ्यां धमति संपत त्रैर्धा वा भूमी जनयन्देवऽएकः ॥
 ॐ ग० मंत्रपुष्पाञ्जलिं सं० ॥ यानिकानि च पापानि ज्ञाताज्ञातकृशानि च ॥ तानि सर्वाणि नश्यति
 प्रदक्षिणपदे पदे ॥ ॐ येतीर्थानि प्रचरन्ति सूकाहस्तानिषंगिणः ॥ तेषां ० सहस्रयोजनेवधन्वानि-

तन्मासि ॥ ॐ ग० प्रदक्षिणां० ॥ अथ विशेषार्घ्यः ॥ जलगंधाक्षतफलपुष्पदूर्वादक्षिणाः ताप्रपात्रे
 प्रक्षिप्य अवनिकृतजानुमंडलः ॐ रत्न रत्न गणाध्यक्ष रत्न त्रैलोक्यरत्नक ॥ भक्तानामभयं कर्ता
 त्राता भव भवार्णवात् ॥ १ ॥ हैमातुरकृपासिन्धो पाणमातुराग्रज प्रभो ॥ वरदस्त्वं वरं देहि वाञ्छितं
 वाञ्छितार्थद ॥२॥ अनेन फलदानेन फलदोस्तु सदा मम ॥ ॐ ग० विशेषार्घ्यं सम० ॥ अथप्रार्थ-
 ना ॥ विघ्नेश्वराय वरदाय सुरप्रियाय लम्बोदराय सङ्गलाय जगद्धिताय ॥ नागाननाय श्रुतियज्ञवि-
 भूषिताय गौरीसुताय गणनाथ नमोनमस्ते ॥१॥ भक्तार्तिनाशनपराय गणेश्वराय सर्वेश्वराय शुभदाय सु-
 रेश्वराय ॥ विद्याधराय विकटाय च वामनाय भक्तप्रसन्नवादाय नमोनमस्ते ॥२॥ नमस्ते ब्रह्मरूपाय
 विष्णुरूपाय ते नमः ॥ नमस्ते रुद्ररूपाय करिरूपाय ते नमः ॥३॥ विश्वरूपस्वरूपाय नमस्ते ब्रह्मचारिणे ॥
 भक्तप्रियाय देवाय नमस्तुभ्यं विनायक ॥४॥ लम्बोदर नमस्तुभ्यं सततं मोदकप्रिय ॥ निर्विघ्नं कुरु
 मे देव सर्वकार्येषु सर्वदा ॥५॥ त्वां विघ्नशत्रुदलनेति च सुन्दरेति भक्तप्रियेति सुखदेति फलप्रदेति ॥
 विद्याप्रदेत्यघहरेति च येस्तुर्वसितेभ्यो गणेश्वरदो भवनिस्त्यमेव ॥६॥ अनया पूजया गणेशं विकेप्रीये-

ताम् नमम ॥ इतिगणेशपूजनं समाप्तम् ॥ अथकलशस्थापनम् कलशलक्षणं च ॥ स्वर्णवाराजतं
 वापिताम्रमन्मयजंतुवा ॥ अकालमवृणैत्रसर्वलक्षणसंयुतम् ॥ पञ्चाशांगुलवैपुल्यमुत्सेधेषोडशांगुलं ॥
 द्वादशांगुलकंमूलं सुखमष्टांगुलं तथा ॥ अथ सप्तमूदः ॥ अश्वस्थानाद्भजस्थानाद्बल्मीकान् ॥ इमा
 द्बृहदात् ॥ राजद्वाराच्चगोष्ठाच्चामुदमानीयनिक्षिपेत् ॥ अथसर्वौषधयः ॥ मुगमांसीवचाकुट्टं शैलेयंजनी-
 द्रयं ॥ सटीचंपकमुस्ता च सर्वौषधिगण स्मृतः ॥ अथ पञ्चपल्लवान् ॥ न्यग्रोधौदुम्बरश्वत्थोचूतजंबू-
 तथवचेति ॥ अथपञ्चरत्नानि ॥ कनकं कुलिशं मुक्ता पद्मरागं च नीलकमिनि ॥ प्रकारान्नरम् ॥
 वज्रमौक्तिकवैडूर्यप्रवालं चेन्द्रनीलकम् ॥ अलाभेसर्वरत्नानिहेमसर्वत्रयोजयेदिति ॥ ततः कुंकुमा-
 दिनाभमौअष्टदलपद्मं कृत्वा ॥ यवपिष्टेन अबीरचूर्णकेवा ॥ ॐ महीधौः पृथिवी च नऽहमं यज्ञमि-
 मिक्षतां ॥ पिपृतान्नोभरीमभिः ॥ पृथिवीत्वयाधृतालोकादेवित्वंविष्णुनाधृता ॥ सकलाधारभूतहि
 पावत्रं कुरुचासनम् ॥ इति भूमिस्पृष्टां ॥ १॥ ॐ ओषधयः समवदंतसोमेनसहराज्ञा ॥ यस्मैकृणो-
 तिब्राह्मणस्तर्हं राजन्पारशामास ॥ १ ॥ यवोसिधान्यराजस्त्वं सर्वोत्पत्तिः परः शुभः ॥ प्राणिनां

जीवनोपायः कलशाधः क्षिपाम्यहम् ॥ इति भूमौ धान्यं विक्रीते ॥ ३ ॥ ॐ अजिघ्र फलशंभयात्वा-
 विशंत्विदवः ॥ पुनरूर्जानि वर्तस्वसानः सहस्रंधुन्नोरुधारापयस्वतीपुनर्भार्मि विशताद्रयिः ॥ कला-
 कलाहिदेवानां दानवानां कलाः कलाः ॥ संगृह्यनिर्मिनोयस्मत्कलशास्तेन उच्यते ॥ इति
 धान्योपरिक्लृप्तं स्थापयेत् ॥ २ ॥ ॐ वरुणस्योत्तम्भनमसि वरुणस्य स्कंभसज्जनीस्थोव्व-
 रुणस्य ऽऋतसदन्यसि वरुणस्य ऽऋतसदनमसि वरुणस्य ऋतसदनमासीद ॥ आपस्त्वमसि देवे-
 श ज्योतिषां पतिस्वत्र ॥ प्राणिनां जीवनोपायः कलशे पूजयाम्यहम् ॥ इति कलशे जलं परयेत्
 ॥ ३ ॥ ॐ त्वागन्धर्वा ० त ॥ श्रीखंडं चंदनं दिव्यं गन्धाढ्यं सुमनोहरम् ॥ विलेपनं
 सुगन्धाय कलशे संक्षिपाम्यहम् ॥ इति गंधं क्षिपेत् ॥ ४ ॥ ॐ याञ्जोपधीः पूर्वाजाता देवेभ्यस्त्रियु-
 गंपुरा ॥ मननुवन्नूणामहर्तं शतंधामानिसप्तच ॥ सर्वौषध्यः सुगन्धाढ्यो दिव्यवृष्टिसमुद्भवः ॥ कल-
 शाप्यायनकम औषधिः संक्षिपाम्यहम् ॥ इति सर्वौषधयः ॥ ५ ॥ ॐ कांडात्काण्डात्प्र ० च ॥
 दू ० अमृतसम्पन्नेशतमूले शताक्षुरे ॥ शतं मेहरपापानिशतमायुर्विवर्धिनी ॥ इति दूर्वाक्षुरान् ॥ ६ ॥

ॐ अश्वत्थे वीनिषदनं पणवोवसतिष्कृता ॥ गोभा ७ ऽइतिक्लासंथयत्सनवथपरुषम् ॥ यद्गीयवृक्ष-
 संभतान्पल्लवान् सरसान्छुमान् ॥ अलंकाराय पंचैतान्कलशे संचिपाम्यम् ॥ इति पञ्चपल्लवान् ॥ ७ ॥
 ॐ स्थोनापथिविनोभवान्क्षरानिवेशनी ॥ यञ्छानः शर्मसप्रथाः ॥ ८ ॥ अश्वस्थानाद् स्थाना-
 द्ब्रह्मीकात्संगमाद्ब्रह्मदात् ॥ राजद्वाराद्देकुञ्जाच्चमर्स्ना वैकलशेक्षिपेत् ॥ इतिसप्तमृदः ॥ ॐ याःकलि-
 नीर्याऽअफलाअपुष्याऽयाश्चपुष्पिणीः ॥ बृहस्पतिप्रसूनास्तानोमंत्रं त्वठं हसः ॥ इदफलं मया स-
 म्यक्संचितं कलशे यतः ॥ तेनायं कलशो पूर्णः पूर्णः पूर्णः पूर्णः ॥ इतिपूगीफलम् ॥ ९ ॥ ॐ
 परिवाजपतिः कविरगिनर्हंयान्यक्रमीत् ॥ दधद्रत्तिनदाशुषे ॥ रत्नगर्भाभद्रभूमोरत्नगर्भाब्जभूधराः ॥
 कलशेत्नगर्भस्यात्तस्माद्रत्नान्यहं क्षिपेत् ॥ इतिपञ्चरत्नानि ॥ हिरण्यगर्भः समवर्तताश्रेभूतस्यजातः
 पांतेरेकऽआसीत् ॥ सदाधारपृथिवीन्द्यामुतेमाङ्गस्मैदेवाय हविषाविधेम ॥ इति हिरण्यम् ॥ ११ ॥ ॐ
 सुजातो ज्योतिषासहशर्मन्वत्स्थमासदत्सवः ॥ वासोअग्नेविश्वरूढं संव्ययस्वविविभावसोः ॥ शर-
 ण्यं सर्वलोकानां लज्जायारक्षणं परम् ॥ सुवेशधारस्त्रांहि कञ्जशेवेष्टयाम्यहम् ॥ १२ ॥ ॐ पूर्णाद्-

विपरापतसुपूर्णपुनरायत् ॥ वस्नेवव्विक्रीणावहाऽइषमूर्जठं० शतक्रग ॥ धान्यपर्णमिदं पात्रं
 स्थापितं कलशेशतः ॥ तेनायंकलशःपूर्णः पूर्णाः सन्तुमनोरथाः । इति कलशोपरिपूर्णं पात्रंन्य-
 सेत् ॥ १३ ॥ याःफलनी० हसः ॥ मकरस्थं पाशहस्तंस्वर्णमाम्पतिमीश्वरम् ॥ आवाहयेत्प्रतीचीशं व-
 रुणंयादसांपति ॥ एषुचाक्षतपंजेषु पूंगीफलसुमूर्तिषु ॥ पूजायै सुप्रतिष्ठसुरेश्वर । इत्यस्मि-
 न्कलशैर्वरुणं साङ्गं सपरिवारं सायुधं सशक्तिक्रमावाहयामि ॥ अपाम्पतयेवरुणायनमः ॥ इति पञ्चो-
 पचारैर्वरुणंसपूज्य ॥ ततो गंगाद्यावाहनम् ॥ कलाकलाहिदेवानां दानवानांकलाकला ॥ संगृह्यानि-
 र्मितोयेन कलशस्तेन उच्यते ॥ कलशम्य मुखेविष्णुः कण्ठेरुद्रः समाश्रितः ॥ १ ॥ मलेत्वस्यस्थितो
 ब्रह्मा मध्येमातृगणाः स्मृतोः ॥ २ ॥ कुक्षौतुसागराः सप्तसप्तद्वीपाचमेदिनी ॥ अर्जुनी गोमती चैव
 चन्द्रभागा सरस्वती ॥ ३ ॥ कावेरीकृष्णवेणा च गंगचैत्रमहानदी ॥ तापीगोदावरी चैत्रमहान्द्री
 नर्मदा तथा ॥ ४ ॥ नदाश्चविधायाता नद्यः सर्वास्तथापराः ॥ पृथिव्यांयान्तीथानि कलशस्था
 नितानिवै ॥ ५ ॥ सर्वेसमुद्रास्सस्तिरस्तीथानिजलदानदाः ॥ आयान्तुममशान्त्यर्थं दुरितक्षयकारकाः

॥ ६ ॥ ऋग्वेदोत्थयजुवेदः सामवेदोहाथर्वणः । अंगैश्चसहितासर्वेऽलशन्तुसमाश्रिताः ॥ ७ ॥ अत्र
 गायत्रीसावित्रीशान्तिः पुष्टिः करीतथा ॥ आयान्तुममशान्त्यर्थं दुरितक्षयकारिकाः ॥ ८ ॥ यजमानः
 स्वहस्ते अक्षतान्गृहीत्वा मनोजूर्तिर्ज० तिष्ठ ॥ कलशेश्वरुणाद्यावाहितदेवताः सुप्रतिष्ठिताः वरदाः
 भवन्तु । ॐ वरुणाद्यावाहितदेवताभ्योनमः ॥ विष्णवाद्यावाहितदेवताभ्योनमः इतिवा ॥ आस-
 नार्थे अक्षतान्समर्पयामि ॥ पादयोः पाद्यं स० ॥ हस्तयोः अर्घ्यं स० । आचमनं स० । पञ्चामृतस्नानं
 स० । शुद्धोदकस्नानं स० । स्नानानां चमनं स० । वस्त्रांस० । यज्ञोपवीतंस० । उपवस्त्रांस० । आच० स० ।
 गन्धंस० । अक्षतान्स० । पुष्पमालांस० । नानापारिमलद्रव्याणिस० । कृतायाः पूजायाः सादगुर्या-
 र्थं दक्षिणांस० । आर्तिक्यंस० । मंत्रपुष्पाञ्जलिंस० । प्रदक्षिणांस० । नमस्कारंस० । अनयापूजयावर-
 णाद्यावाहितदेवताः प्रीयतां नमम० ॥ अथ प्रार्थना ॥ देवदानवसंवादे मथ्यमाने महोदधौ ॥ उत्पन्नो-
 सितदा कुम्भविधूरो विष्णुनास्वयं ॥ १ ॥ त्वत्तोये सर्वतीर्थानि देवास्सर्वे त्वयि स्थिताः ॥ त्वयि तिष्ठन्नि-
 भूतानि त्वयि प्राणाः प्रातश्चिताः ॥ २ ॥ शिवस्वयं त्वमेवासि विष्णुस्त्वं च प्रजापतिः ॥ आदित्या-

वसवोरुद्राविश्वेदेवाः सपैतृकाः ॥ त्वयितिष्ठन्ति सर्वेयिततः कामफलप्रदः ॥ ३ ॥ त्वत्प्रसादादिमं यज्ञं धृतं-
 मीहेजलोद्भव ॥ ४ ॥ सान्निध्यं कुरु मे देव प्रसन्न भव सर्वदा ॥ ५ ॥ नमोनमस्ते स्फटिकप्रभाय
 सुश्वेतहोराय सुमंगलाय ॥ सुपाशहस्ताय भूपासनाय जलाधिनाथाय नमोनमस्ते ॥ ६ ॥ पाश-
 पाणे नमस्तुभ्यं पद्मिनीजीवतायक ॥ पुण्याहवाचनं यावत्तावत्त्वं सन्निधो भव ॥ ७ ॥ इति
 कलशप्रार्थना । अथ पुण्याहवाचनम् ॥ अवनीकृतजानुमण्डकमलमुकुलसदृशमंजलिं शि-
 स्याधायानंतरं दक्षिणेन पाणिना स्वर्णपूर्णकलशं धामयित्वा आशिपः प्रार्थयेत् ॥ ८ ॥ दीर्घानागा
 नद्योगिरयस्त्रीणिविष्णुपदानि च ॥ तेनायुः प्रमाणेन पुण्य पुण्याहं दीर्घमायुरस्तु ॥ विप्राः अस्तु
 दीर्घमायुः ॥ ॐ त्रीणपदानि विचक्रमे विष्णुर्गोपाअदाभ्यः ॥ अतो धर्मणिधायन् । विष्णाः
 पद्भ्यां प्रक्रमेण रक्षाभवतिनिश्चला । अतस्ताभ्यो रक्षणाभ्यां धर्मसंधारयेत्पुमान् ॥ ९ ॥
 मार्कण्डेय प्रसादेन सप्तकल्पान्तजीविनः ॥ तथात्वंभवदीर्घायुः पुत्रपौत्रगणैः सह ॥ २ ॥ दीर्घा-
 युषश्च सूर्याद्या महानद्यः सपर्वताः ॥ विष्णोः पदप्रमाणेन दीर्घमायुरवानुयात् ॥ ३ ॥ पुनः

अ०

१०

तेनायुः प्रमाणेन पुण्यं पुण्याहं दीर्घमायुस्तु इति भवन्तो ब्रवंतु इति यजमानः ॥ २ ॥ पुण्यं
पुण्याहं दीर्घमायुस्तु इति द्विजाः । एवं द्विपरं शिरसिभूमौ निनयेत् ॥ ब्राह्मणाः एवं सर्वत्र
॥ यज्ञ० ॥ सौमनेस्यमस्तु इति पुष्पं ॥ विप्रः अस्तु सौमनेस्यं ॥ यज्ञ० ॥ अक्षतंचारिष्टंचास्तु
॥ विप्राः अस्त्वक्षतमरिष्टंच ॥ यज्ञ० ॥ गन्धाः पान्तु ॥ विप्राः सुमंगल्यं चास्तु ॥
यज्ञ० ॥ अक्षनाः पांतु ॥ विप्राः आयुष्यमस्तु ॥ यज्ञ० ॥ पुष्याणिपांतु ॥ विप्राः
सौश्रियमस्तु ॥ यज्ञ० सफलनांबूलानिपांतु ॥ विप्राः ऐश्वर्यमस्तु ॥ यज्ञ० दक्षिणाः पांतु ॥
विप्राः बहुदेयं चास्तु ॥ यज्ञ० दीर्घमायुः शांतिः पुष्टिस्तुष्टिः श्रौर्यशोविद्याविनयोर्वित्तंबहुपुत्रंबहु-
धनंचायुष्यंचास्तु ॥ विप्राः तथास्तु ॥ यंकृत्वासर्वदेयज्ञक्रियाकारणकर्मांभाः शुभाः शोभनाः
प्रवर्तते तमहर्कमोकारमादि कृत्वा ऋग्यजुःसामाथर्वाशीर्वचनंचतुष्ट्यपिमतसमनुज्ञातं भवद्भिर्गनुज्ञातं
पुण्यंपुण्याहं वाचयिष्ये ॥ विप्राः वाच्यतां ॥ ॐ द्रविणोदाः यिषोषति जुहोत प्रचतिष्ठन ॥ नेष्टाहतु-
भिरिष्यत ॥ १ ॥ सवितात्वासवाना ठं० सुवतामग्निर्गृहपतीना ठं० सोमोऽवनस्पतोनाम् बृहस्प-

तिर्वाचऽइन्द्रोज्जैष्ठ्यायरुद्रः पशुभ्योमित्रः सत्योवरुणोधर्मपतीनाम् ॥ १ ॥ नतद्रक्षा ठं० सिनपि-
 शाचास्तरंतिदेवानाभोजः प्रथमजठं० ह्येतत् ॥ योविभक्तिदाज्ञायणं० हिरण्य ठं० सदेवेषुकृणुतेदीर्घ-
 मायुः समनुष्येषुकृणुतेदीर्घमायुः ॥ २ ॥ उच्चातेजातमन्धसोदिविसद्भ्यादधे ॥ उग्र ठं० शर्ममहि-
 श्रवः ॥ ३ ॥ उपास्मैगायतोनरः पवमानाऽएन्दवे ॥ अभिदेवाऽइयज्ञते ॥ ४ ॥ ॐ इत्येतार्चयः
 पुरथाहेब्रूयात् ॥ व्रतजणनियमतपःस्वाध्यायक्रतुशुभदमदयादानविशिष्टानां सर्वेषां ब्राह्मणानां मनः
 समाधीयतां इतियज० ॥ समाहितमनसः स्मः इतिब्रा० । प्रसीदंतु भवन्तः इतिय० ॥ प्रसन्नास्मः
 इतिब्रा० ॥ ततोयजमानो ब्रूयात् ॥ शांतिरस्त्वित्यादि । अस्त्वितिद्विजाः प्रतिवचनं सर्वत्रद्द्युः ॐ
 शांतिरस्तु ॥ १ ॥ ॐ पुष्टिरस्तु ॥ २ ॥ ॐ तुष्टिरस्तु ॥ ३ ॥ ॐ वृद्धिरस्तु ॥ ४ ॥ ॐ अवि-
 ध्नमस्तु ॥ ५ ॥ ॐ आयुष्यमस्तु ॥ ६ ॥ ॐ आरोग्यमस्तु ॥ ७ ॥ ॐ शिवमस्तु ॥ ८ ॥ ॐ
 शिवं कर्मास्तु ॥ ९ ॥ ॐ कर्मसमृद्धिरस्तु ॥ १० ॥ ॐ धर्मसमृद्धिरस्तु ॥ ११ ॥ ॐ वेदसमृद्धिरस्तु
 ॥ १२ ॥ ॐ शास्त्रसमृद्धिरस्तु ॥ १३ ॥ ॐ धनधान्यसमृद्धिरस्तु ॥ १४ ॥ ॐ पुत्रपौत्रसमृद्धिरस्तु

॥ १५ ॥ ॐ इष्टसंपदस्तु ॥ १६ ॥ वहिः ॐ अग्निरसनमस्तु ॥ १७ ॥ ॐ यत्पापंरोगंअशुभं-
 अकल्याणंतद्दूरे प्रतिहतमस्तु ॥ १८ ॥ अंनः ॐ यद्धेयंस्तदस्तु ॥ १९ ॥ ॐ उत्तरेकर्मणिनिर्वि-
 धनमस्तु ॥ २० ॥ ॐ उत्तरोत्तरमहरहरभिवृद्धिरस्तु ॥ २१ ॥ ॐ उत्तरोत्तराः क्रियाः शुभाः
 शोमनाः संपद्यतां ॥ २२ ॥ ॐ तिथिकरणमुहूर्तनक्षत्रग्रहलग्नसंपदस्तु ॥ २३ ॥ ॐ तिथिकरण
 मुहूर्तनक्षत्रग्रहलग्नाधिदेवताः प्रीयतां ॥ ॐ तिथिकरणेसमुहूर्तैसनक्षत्रेसग्रहेसलग्नेसाधिदैवतेप्रीये-
 तां ॥ ॐ दुर्गापांचाल्यौप्रीयेतां ॥ ॐ अग्निपुरोगाविश्वेदेवाः प्रीयन्तां ॥ ॐ इन्द्रपुरोगाः मरुद्गणाः
 प्रीयन्तां ॥ वसिष्ठपुरोगाः ऋषिगणाः प्रीयन्तां ॥ ॐ माहेश्वरीपुरोगाः उमामातरः प्रीयन्तां ॥ ॐ
 अरुन्धतीपुरोगाएकयत्न्यः प्रीयेतां ॥ ॐ विष्णुपुरोगाः सर्वदेवाः प्रीयन्तां ॥ ॐ ब्रह्मपुरोगाः सर्ववेदाः
 प्रीयन्तां ॥ ॐ ब्रह्मचब्राह्मणाश्चप्रीयन्तां ॥ ॐ श्रीसरस्वत्यौप्रायेतां ॥ ॐ श्रद्धामेधेप्रीयेतां ॥ ॐ
 भगवतीकात्यायनीप्रीयतां ॥ ॐ भगवतीमाहेश्वरीप्रीयतां ॥ ॐ भगवतीऋद्धिकरीप्रीयतां ॥ ॐ
 भगवतीवृद्धिकराप्रीयतां ॥ ॐ भगवतीपुष्टिकरीप्रीयतां ॥ ॐ भगवतीतुष्टिकरीप्रीयतां ॥ ॐ भगवती

विघ्नविनायकौ प्रीयेतां ॥ ॐ सर्वाः कुलदेवताः प्रीयन्तां ॥ ॐ सर्वाः ग्रामदेवताः प्रीयन्तां । ॐ
 सर्वाः इष्टदेवताः प्रीयन्तां ॥ बहिः ॐ हताशत्रवह्यद्विषः ॐ हताशत्रपरिपन्थिनः ॐ हताशत्रविघ्न-
 वर्ताः शत्रवः पराभवंयांतु ॥ ॐ शाम्यंतुघोगणि ॐ शाम्यंतुपापानि ॐ शाम्यंतुवीतयः ॐ
 शाम्यंतुपद्रवाः ॥ अन्नः ॐ शुभानिवर्धनां ॥ ॐ शिवाश्चापः सन्तु ॥ ॐ शिवाऋतवः सन्तु ॥ ॐ
 शिवाऋतवः सन्तु ॥ ॐ शिवःवनस्पतयः सन्तु ॥ ॐ शिवाऋतथयः सन्तु । ॐ शिवाऋतयः
 सन्तु ॥ ॐ शिवाहुतयः सन्तु ॥ ॐ अहोरात्रेश्वेस्यातां ॥ ॐ निः।मेनिकाभेनः पर्जन्योवर्षतु
 फलवर्त्योःनः ओषधयः पच्यन्तां योगक्षेत्रेभ्योःनः कल्पताम् ॥ ॐ शुक्रांगागकबुधबुधःस्पतिशनिश्च-
 राहुकेतुभ्योमसहित आदित्यपुगेगाः सर्वैर्ग्रहाः प्रीयन्ताम् ॥ ॐ भगवान्नागयणः प्रीयन्तं ॥ ॐ भग-
 वान्पर्जन्यः प्रीयतां ॥ ॐ भगवान्स्वामीमहासेनः प्रीयतां ॥ पुगेनुवाक्यया यत्पुण्यं तदस्तु ॥
 याज्यया यत्पुण्यं तदस्तु ॥ वषट्कारेण यत्पुण्यं तदस्तु ॥ प्राणः सूरो ये यत्पुण्यं तदस्तु ॥
 एतत्कल्याणयुक्तं पुण्यं पुण्याहं वाचयिष्ये इति य० ॥ ॐ वाच्यतामिनि ब्राह्मणाः ॥

ॐ ब्राह्मणं पुराणं महर्ष्यं च सृष्ट्युत्पादनकारक ॥ वेदवृक्षोद्भवं नित्यं तत्पुराणं ब्रुवंतु नः ॥ भो ब्राह्मणाः
 मया क्रियमाणस्य अमुकाल्पस्य कर्मणः पुराणं भवंतो ब्रुवंतु इति यज० ॥ ॐ पुराणं ब्रुवा० एवं
 वचनं प्रतिवचनं च त्रिःपठित्वा तथा हि ॥ अस्य कर्मणः पुराणं भवन्तो ब्रुवन्तु ॐ पुनंतु मा देवजनाः
 पुनंतु मनसा धियः ॥ पुनन्तु विश्वाभूतानि जातवेदः पुनीहि मा ॥ १ ॥ पथिव्या मुद्धृतायान्तु यत्कल्याणं
 पुराकृतं ॥ ऋषिभिः सिद्धिगंधैस्तत्कल्याणं ब्रुवंतु नः ॥ २ ॥ भो ब्राह्मणाः मया क्रियमाणस्य
 अमुकाल्पस्य कर्मणः कल्याणं भवंतो ब्रुवंतु ॥ ॐ कल्याणं ॥ ३ ॥ ॐ यथेमां व्वाचं कल्याणो
 मावदानि जनेभ्यः ॥ ब्रह्मराज न्याभ्या ठं शूद्राय चार्याय च स्वायत्त्राणाय च ॥ प्रियो देवानां दक्षिणा
 यैदातुरिह भूया समयं मे कामः समध्यता सुपमा देवमनु ॥ २ ॥ सागरस्य तु यारिद्धिर्महा लक्ष्म्यादिभिः
 कृता ॥ संपूर्णस्युः प्रभावा च तां ऋद्धिं प्रब्रुवंतु नः ॥ ३ ॥ भो ब्राह्मणः कर्मणः ऋद्धिं भवन्तो ब्रुवन्तु ॥
 ॐ कर्म ऋद्धयतां ॥ ॐ सत्रस्य ऋद्धिरस्य गन्मज्योतिरमृताऽब्रभूम ॥ दिवंपृथिव्याऽअध्यारुहामावि
 दाम देवोन्स्वर्गोतिः ॥ ३ ॥ स्वस्तिस्तु या विनाशाख्यापुण्यकल्याणवृद्धिदा ॥ विनायकप्रियां नित्यं

तांचस्वस्तिब्रुवन्तुनः ॥ भोब्राह्मणाः० कर्मणस्वस्तिंभवन्तोब्रुवन्तु ॥ ॐ आयुषमते स्वस्ति ॐ
 स्वस्तिनंऽइन्द्रोवृद्धश्रवाः स्वस्तिनः पूषा विश्ववेदाः ॥ स्वस्तिनस्तद्गर्भो अरिष्टनेमिः स्वस्तिनोवृह
 स्पतिर्दधातु ॥ ४ ॥ समुद्रमथनाज्जाताजगदानंदकारिका ॥ हरिप्रिया ऋ मांगल्यातांश्रियं च
 ब्रुवन्तुनः ॥ भोब्राह्म० कर्मणः श्रीरस्वतिंभवन्तोब्रुवन्तु ॥ ॐ अस्तुश्रीः ॐ श्रीश्चतेलक्ष्मीश्च
 परन्यावहोरात्रेपाश्वेनक्षत्राणिरूपमश्विनौव्यासम् ॥ इण्णन्निषाणामुंमऽइषाणसर्वलोकंमऽइषाण ॥ ५ ॥
 सृकंडसूनोरार्युर्ग्रवलोमशुयोस्तथा । आयुषातेनसंयुक्ताजीविमशरदः शतं ॥ १ ॥ जीवंतु भवंतः
 इतिब्रा० ॥ ॐ शतमिन्नुशरदोऽअन्तिदेवायत्रानश्चक्राजरसंनूनाम् ॥ पुत्रासोयत्रपितरोभवन्ति
 ज्ञानोमध्यारीरिपतायुर्गतोः ॥ शिवगौरीविवाहेयायाश्रीरामेनृपात्मजे ॥ धनदस्य गृहेया श्रीरस्माकं
 सास्तुसद्मान ॥ ॐ अस्तुश्रीः ॥ ॐ मनसः काममोक्षृतिवाचः सत्यमशोय ॥ पशूना ठं रूामन्न
 स्यरसोयशः श्रीः श्रयतां मयि स्वाहा ॥१॥ प्रजापतिर्लोकेपालोधाताब्रह्माचदेवराट् ॥ भगवान्ब्रह्माश्व
 तोनित्य नोवैस्त्वंतुसर्वतः ॥ ॐ भगवान्प्रजापतिः प्रीयतां ॥ ॐ प्रजापते नत्तदेतान्यन्योविवश्या

रूपाणिपरित्वावभव ॥ यत्कामास्तेजुहमस्तन्नो अस्त्रयममुष्य पितासावस्य पिताव्यय ठं० स्यामप
 तयोरीणा ठं० स्वाहा ॥ ३ ॥ आयुष्मतेस्वस्तिमतेयत्रमानायदाशुवे ॥ श्रियेदत्ताशिषः
 सन्तुऋत्विग्भिर्वेदपागैः ॥ ॐ आयुष्मते स्वस्ति ॥ ॐ प्रतिपन्थामपद्महिस्वस्ति गामनेहसम् ॥
 येनविश्वाः परिद्धिषोवृणक्ति विन्दतेवसु ॥ ॐ स्वस्तिवाचन समृद्धिरस्तु ॥ कृतस्य स्वस्तिवाचन
 कर्मणः समृद्धयर्थं स्वस्तिवाचकेभ्यो ब्राह्मणेभ्यो इमांदक्षिणां विभज्यदातुमहमुत्सृजे ॥ अथाभिषेकः ॥
 अभिषेकेपत्नीवामतः एकस्मिन्प्रात्रेवरुणोदकंगृहीत्वाऽविद्युराश्चत्वारो ब्राह्मणाःदृशीप्रपल्लवैः सकुटुंबं
 यजमानमभिषंचेयुः तन्मन्त्राः ॥ ॐ पयः पृथिव्या० ॥ १ ॥ ॐ पंचनद्यः० ॥ २ ॥ ॐ वरुणस्योत्तं०
 ॥ ३ ॥ ॐ पुनन्तुमां० ॥ ४ ॥ ॐ देवस्यत्वासवितुः प्रसवेत्थिनोर्वाहुभ्यांपूष्णोहसनाभ्याम् ॥
 सरस्वत्यैवाचोयन्तुर्यत्रियेदधामिवृहस्पतेष्टुसाम्राज्येनाभिषिचाम्यसौ ॥ देवस्यत्वा० ॥ सरस्व-
 यैव्वाचो यन्तुर्यत्रेणाग्नेःसाम्राज्येनाभिषिचामि ॥ ६ ॥ देवस्यत्वा० ॥ अश्विनोर्भेषज्येनतेजसे-
 ब्रह्मवर्चसायाभिषिचामिसस्वत्यैभेषज्येनन्त्रीर्यायान्नाद्यायाभिषिचामोन्द्रस्येन्द्रियेणबलायश्रियैयशसे-

भिषिंचामि ॥ ७ ॥ ॐ विश्वानिदेवसवितर्दुरितानिपरावसुव ॥ यद्भद्रन्तन्नऽआसुव ॥ ८ ॥
 धामञ्चदग्निरिन्द्रोब्रह्मादेवोवृहस्पतिः ॥ सचेतसोविश्वेश्वेदेवायज्ञं प्रावंतुनः शुभे ॥ ९ ॥ त्वयविष्टाशु-
 षोनुः हेवाहिश्रृणुधीगिरः ॥ रचातोकमुतत्मना ॥ ११ ॥ अन्नपतेन्नस्यनादेह्यनमीवस्यशुष्मिणः ॥
 प्रप्रदातारंतारिषऽऊर्जन्नोधेहिद्विपदेचतुषुपदे ॥ १२ ॥ द्यौः शान्तिरंतं ॥ १३ ॥ यतोयतः स०
 ॥ १४ ॥ अमृताभिषेकोस्तु इतिपुण्याहवाचनप्रयोगः ॥ अविध्नोमण्डपश्चैवमातृणांपूजनंसकृत् ॥
 वैश्वदेवं षोडशरांतीश्राद्धमतः पशुम् ॥ विवाहोपनयनचूडाकरणसीमन्तोन्नयनादौ मोदश्चैवप्रमो-
 दश्चसुमुखौदुर्मुखस्तथा ॥ अविध्नोविध्नहर्त्तात्रिषष्टैतेविध्ननायकाः ॥ ॐ मोदायनमः
 मोदंआ० ॥ १ ॥ ॐ प्रमोदाय० प्रमोदं आ० । २ ॥ ॐ सुमुखाय० सुमुखं आ० ॥ ३ ॥ दुर्मुखाय०
 दुर्मुखं ॥ ४ ॥ अविघ्नाय० अविघ्नं आ० ॥ ५ ॥ विध्नहर्त्ताय० विध्नहर्त्तारिं
 आ० ॥ ६ ॥ ॐ मोदादिषड्भिनायकेभ्योनमः इति पूजयेत् ॥ इति अविध्नपूजनं ॥
 अथ मण्डपदेवताप्रतिष्ठा ॥ ततोमण्डगार्थस्तंभारोपणं तद्यथा ॥ ॐ देवस्यत्वास० भ्यामित्य

भ्रिमादत्ते ॥ १ ॥ ॐ इदमह ठं रत्नसाग्रीवाऽअपि कुंतामि इत्यवटपरिलिखति ॥ २ ॥ ॐ मावो
 षिपत्खनितायस्मैचाहंलनामिवः ॥ द्विपाच्चतुष्पादस्मा ठं सर्वमस्त्रनातुस् ॥ इति खनति ॥ ३ ॥
 ॐ सिंचंतिपारषंभंत्युत्सिचंतिपुनंतिच ॥ सुरोथैत्रभ्रुवैभदेऽिंत्वोवदतिकित्त्वः इति तस्मिन्नवटे अपः
 आसिंचति ॥ ४ ॥ ॐ यवोसियवयास्मद्भेषोयवयागतीः ॥ इति यवानावपति ॥ ५ ॥ दर्भसि
 छ्दार्थकांस्तूष्णीमावपति ॥ ॐ कांडात्कां० च इतिदूर्वाङ्कुरन् ॥ ६ ॥ ॐ दधिक्रावणो० व
 इतिदधिः ॥ ७ ॥ ॐ याः फलिनी० सः इतिफलम् ॥ ८ ॥ ॐ द्विगयगर्भः० म इतिद्विगयंचावपति ॥ ९ ॥
 ॐ उल्लयस्वव्वनस्पत ऊर्ध्वोभापाह्य ठं हसऽ अस्ययज्ञस्योदृचः । इति मन्त्रेण रक्तसूत्रवद्धमदन
 फलसमन्वितस्तंभोत्थापनं ॥ १० ॥ ॐ ऊर्ध्वऽऊर्धुणऽऊतयेतिषठादेवोनसविता ॥ ऊर्ध्वोवाजस्यमनिताय
 दजिभिर्वाघाद्विर्विह्वयामहेइत्यवटे रोपणं ॥ ॐ स्थिरोभवन्वीवङ्गऽआशुर्भववाज्यर्वन् ॥ पृथुर्भवसुख
 दस्त्वमग्नेः पुरीषवाहणः ॥ इतिसमंततोमृत्पूर्णं स्थिरकरणं ॥ तस्मिन्स्तंभे ॥ ॐ ॥ नलिन्यैनमः
 ॥ १ ॥ ॐ नन्दिन्यै० ॥ २ ॥ ॐ मैत्रायै० ॥ ३ ॥ ॐ उमायै० ॥ ४ ॥ ॐ पशुवर्द्धिन्यै० ॥ ५ ॥ ॐ मनोजू

ष्ट मंडपदेवताः सुप्रतिष्ठिताः वरदाः भवन्तु इति प्रतिष्ठाप्य ॥ ॐ मंडपदेवताभ्योनमः इति
 षोडशोपचारैरभ्यर्चनं ॥ मंडपदेवताप्रीत्यर्थथाशक्तिब्राह्मणान्भोजयिष्ये ॥ अत्रशिष्टाचारएवशरणं ॥
 मंडपप्रतिष्ठातु सीमंतोन्नयनान्नप्राशनचूडाकरणोपनयनवेदारंभकेशांतत्रत्रिसर्गविवहेषु कार्यं ॥
 तत्रैव मंडपसत्वात् मंडपस्तंभनिवेशनंतु ॥ वृषाद्राशित्रयेस्थितेसूर्येसतिआग्नेयां कार्यम् ॥ सिंहाद्रा
 शित्रयेईशान्याम् ॥ वृश्चिकद्राशित्रयेवायव्यां ॥ कुंभाद्राशित्रयेनैऋत्यां ॥ इतिमंडपदेवताप्रतिष्ठा ॥
 अथमातृकापूजनं अथाग्नेयां प्रतिमास्वत्तत्पुंजेषुवाप्राक् संस्थमुदक् संस्थावा म'तुस्थापनं ॥ ॐ भर्भुवः
 स्वः गणपतये ॥ गणपतिं आवाहयामिस्थापयामि ॥ १ ॥ ॐ भर्भुवः स्वः गौर्यै न ॥ गौरीमां ॥ २ ॥
 ॐ पद्मायै ॥ पद्मां ॥ ३ ॥ ॐ शन्यै ॥ शर्चा ॥ ४ ॥ ॐ मेघायै ॥ मेधां ॥ ५ ॥ ॐ
 सावित्र्यै ॥ सावित्रीं ॥ ६ ॥ ॐ विजयायै ॥ ७ ॥ ॐ विजयां ॥ ७ ॥ ॐ जयायै ॥ जयां ॥ ८ ॥
 ॐ देवसेनायै ॥ देवसेनां ॥ ९ ॥ ॐ स्वघायै ॥ स्वधां ॥ १० ॥ ॐ स्वाहायै ॥ स्वाहां ॥
 ॥ ११ ॥ ॐ मातभ्यो ॥ मातुः ॥ १२ ॥ ॐ लोकमातृभ्यां ॥ लोकमातुः ॥ १३ ॥ यष्यै ॥

धृष्टिमा० ॥ १४ ॥ ॐ पुण्ड्र्यै० ॥ पुष्टि० ॥ १५ ॥ ॐ तुण्ड्यै० ॥ तुष्टि० ॥ १६ ॥ ॐ आत्मनः
 कुलदेवतायै० ॥ आत्मनः कुलदेवतां० ॥ १७ ॥ ॐ मनो० ष्ट० ॥ गौर्याद्याः कुलदेवतांताः
 मानरो गणपतिसहिताः सुप्रतिष्ठिताः वरदाः भवंतु ॥ ॐ गणपत्यादि कुलदेवतांतामातृभ्योनमः
 इत्यभ्यर्चनं ॥ चूडाकरणोपनयनविवाहेषु यथाकुलोचारं मातृभांडस्थापनं ॥ अथवसोर्द्धारापूजनं ॥
 ॐ वसोः पवित्रमसिशुतधारं वसोः पवित्रमसिसहस्रधारं ॥ देवस्त्वासविनापुनातु वसोः पवित्रे
 णशतधारेणसुधा ॥ इतिमन्त्रेण घृतेनपंचसप्तत्राप्रकसंस्था उदकसंस्थावसोर्द्धाराकृतं व्याः ॥ ॐ काम
 धन्वइत्येतावतामन्त्रेणार्धभागैगुडैर्नैकीकरणं कुंकुमादिनाग्निदुकरेणोत्तमं हरणं प्रतिधारामेकैकदेव
 तामान्नाहयेत् ॥ ॐ श्रियैनमः ॥ श्रीं आ० ॥ ११ ॥ ॐ लक्ष्म्यै० ॥ लक्ष्मीमा० ॥ १२ ॥ ॐ धृत्यै०
 ॥ धृतिमा० ॥ ३ ॥ ॐ मेधायै० मेधामा० ॥ ४ ॥ ॐ स्वाहायै० ॥ स्वाहां० ॥ ५ ॥ ॐ प्रज्ञायै०
 ॥ प्रज्ञामा० ॥ ६ ॥ ॐ सरस्वत्यै० ॥ सरस्वतीमा० ॥ ७ ॥ ॐ श्रीलक्ष्मीधृतिर्मेधास्वाहा
 प्रज्ञासरस्वतीभ्यो नम इत्यर्चनं ॥ ॐ वसोर्द्धारादेवताभ्योनम इति वा आवाह्य ॥ ॐ मनो० वसोर्द्धारा

देवताः सुप्रतिष्ठिताः वरदाः भवन्तु इतिसंख्य ॥ प्रार्थयेत् ॥ यदंगत्वेन भोदेव्यः पूजिताविधिमा-
 र्गतः ॥ कुर्वन्तु कार्यं मखिलं निर्विघ्नेनक्रतूद्भवं ॥ अनयापुत्रयावसोर्द्धागदेवताः प्रीयन्तं ॥
 इतिवसोर्द्धागकरणं ॥ अथायुष्यमन्त्रजपः ॥ ॐ आयुष्यंवर्चस्य ठं शयस्योषमौद्भिद्म ॥ इद् ठं
 हिरण्यंवर्चं स्वयंत्रायाविशताडुमाम् ॥ १ ॥ न तद्रक्षा ठं सि० युः ॥ २ ॥ यदावधनंदाक्षायणा-
 हिरण्यं ठं शतानीकाय सुमनस्यमानाः ॥ नन्मऽआवधनामिश्रत शारदायायुष्यमात्त्ररदष्टिर्यथामम्
 इत्यायुष्यमन्त्रजपः ॥ अथ सांख्येन विधिना नांदीश्राद्धप्रयोगः ॥ ॐ सत्यवसुसंज्ञकाः विश्वेदेवाः
 नांदीमुखाः भर्भुवः स्वः इदं वः पाद्यंपादावनेजनंपादप्रक्षालनंवृद्धिः ॥ १ ॥ ॐ अमुकगोत्राः मातृपना-
 महीप्रपितामह्यः नान्दीमुख्यः भर्भुवः स्वः इदं वः पाद्यंपादावनेजनंपादप्रक्षालनंवृद्धिः ॥ २ ॥ ॐ अमुक-
 गोत्राः पितृपितामहप्रपितामहाः नांदीमुखाः भर्भुवः स्वः इदं वः पाद्यंपादावनेजनंपादप्रक्षालनंवृद्धिः
 ॥ ३ ॥ ॐ अमुकगोत्राः मातामहप्रमातामहवृद्धप्रमातामहाः सपत्निकाः नांदीमुखाः भर्भुवः
 स्वः इदं वः पाद्यंपादावनेजनंपादप्रक्षालनंवृद्धिः ॥ ४ ॥ आसनदानं सत्यवसुसंज्ञकाः विश्वेदेवाः

नांदीमुखाः भर्भुवः स्वः इमे आसनेवोनमोनमः ॥ १ ॥ ॐ अमृगोत्राः मातृपितामहिप्रपितामहाः
नान्दीमुख्यः भर्भुवः स्वः इमे आसनेवोनमोनमः ॥ २ ॥ ॐ अमृगोत्राः पितृपितामहप्रपिता-
महाः नान्दीमुखाः भर्भुवः स्वः इमे आसनेवोनमोनमः ॥ ३ ॥ ॐ अमृगोत्राः मातामह
प्रमातामहवृद्धप्रमातामहाः सपत्निकाः नान्दीमुखाः भर्भुवः स्वः इमे आसनेवोनमोनमः ॥ ४ ॥
गन्धादिदानं विश्वेदेवादि ॥ गन्धपुष्पधूपदीपताम्बूलपूजाफलवस्त्रयज्ञोपवीचानिदद्यात् । ॐ
सत्यवसुसंज्ञकाः विश्वेदेवाः नान्दीमुखाः भर्भुवः स्वः इदं गन्धाद्यर्चनं स्वाहा संपद्यतांवृद्धिः
॥ १ ॥ ॐ अमृगोत्राः मातृपितामहिप्रपितामहाः नान्दीमुख्यः भर्भुवः स्वः इदं गन्धाद्यर्चनं
स्वाहा संपद्यतांवृद्धिः ॥ २ ॥ ॐ अमृगोत्राः पितृपितामहप्रपितामहाः नान्दीमुखाः भर्भुवः
स्वः इदं गन्धाद्यर्चनं स्वाहा संपद्यतांवृद्धिः ॥ ३ ॥ ॐ अमृगोत्राः मातामहप्रमातामहवृद्ध
प्रमातामहाः सपत्निकाः नान्दीमुखाः भर्भुवः स्वः इदं गन्धाद्यर्चनं स्वाहा संपद्यतांवृद्धिः ॥ ४ ॥
ॐ सत्यवसुसंज्ञकाः विश्वेदेवाः नान्दीमुखाः भर्भुवः स्वः इदं युग्मब्राह्मणभोजनपर्याप्तामान्न

निष्क्रयभूतं द्रव्यं असृतरूपेण स्वाहा संपद्यतांवृद्धिः ॥ १ ॥ ॐ असुकगोत्राः मातृपितामहिप्रपि-
 तामहाः नान्दीमुख्यः भूर्भुवः स्वः इदं युग्मब्राह्मणभोजनपर्याप्तामान्ननिष्क्रयभूतं द्रव्यं
 असृतरूपेण स्वाहा संपद्यतांवृद्धिः ॥ २ ॥ ॐ असुकगोत्राः पितृपितामहप्रपितामहाः नान्दीमुखाः
 भूर्भुवः स्वः इदं युग्मब्राह्मणभोजनपर्याप्तामान्ननिष्क्रयभूतं द्रव्यं असृतरूपेण स्वाहा संपद्यतांवृद्धिः
 ॥ ३ ॥ ॐ असुकगोत्राः मातामहप्रमातामहवृद्धप्रमातामहाः सपत्निकाः नान्दीमुखाः भूर्भुवः
 स्वः इदं युग्मब्राह्मणभोजनपर्याप्तामान्ननिष्क्रयभूतं द्रव्यं असृतरूपेण स्वाहा संपद्यतांवृद्धिः ॥ ४ ॥
 सत्यवसुसंज्ञकाः विश्वेदेवाः नान्दीमुखाः प्रीयतां ॥ १ ॥ गोत्राः मातृपितामहिप्रपितामहाः
 नान्दीमुख्यः प्रीयतां ॥ २ ॥ गोत्राः पितृपितामहप्रपितामहाः नान्दीमुखाः प्रीयतां ॥ ३ ॥
 द्वितीयगोत्राः मातामहप्रमातामहवृद्धप्रमातामहाः सपत्निकाः नान्दीमुखाः प्रीयतां ॥ ४ ॥
 शिवा आपः संतु ॥ सौमनस्यमस्तु ॥ अन्नतं चारिष्टं वास्तु ॥ अधोराः पितरः सन्तु इति पूर्वा-
 श्रां जलघारां दद्यात् । ततः कृतांजलिः प्रार्थयेत् । ॐ गोत्रन्नोवर्धनां दातारो नोभिवर्धनां वेदाः

संततिरेवच ॥ श्रद्धाचनोमाव्यगमद्दुद्देयंचनोस्तु ॥ अन्नंचनोबहुभवेदतिथोश्चलभेमहि ॥ याषिता
रश्चनः संतुमाचयाचिष्मकंचन ॥ एताः सत्याआधिषः संतु ॥ सत्वेता सत्याः आधिषः इति ॥
ॐ सत्यवसुसंज्ञकाः विश्वेदेवाः नांदीमुखाः भूर्भुवः स्वः कृतस्य नांदीश्राद्धस्य फलप्रतिष्ठासिध्य
र्थद्राक्षामलकयवमूलनिष्क्रयणीदक्षिणांदातुमहसुसृजे ॥ १ ॥ ॐ अमुकगोत्राः मातृपितामहि-
प्रपितामहाः नांदीमुख्यः भूर्भुवः स्वः कृतस्य नांदीश्राद्धस्य फलप्रतिष्ठासिध्यर्थद्राक्षामलकयवमूल
निष्क्रयणीदक्षिणां दातुमहसुसृजे ॥ २ ॥ ॐ गोत्राः पितृपितामहप्रपितामहाः नांदीमुखाः
भूर्भुवः स्वः कृतस्य नांदीश्राद्धस्य फलप्रतिष्ठासिध्यर्थं द्राक्षामलकयवमूलनिष्क्रयणीदक्षिणांदातु-
महसुसृजे ॥ ३ ॥ ॐ गोत्राः मातामहप्रमातामहवृद्धप्रमातामहाः सपत्निकाः नांदीमुखाः
भूर्भुवः स्वः कृतस्य नांदीश्राद्धस्य फलप्रतिष्ठासिध्यर्थं द्राक्षामलकयवमूलनिष्क्रयणीदक्षिणां
दातुमहसुसृजे ॥ ४ ॥ ॐ उपास्मैगायतानरः पवमानाऽएन्दवे ॥ अभिदेवाँऽइयच्छते ॥ १ ॥
इडामग्नेपुरुद ठं स ठं सनिगोः शश्वत्तम ठं हवमानायसाध ॥ स्यान्नःसूनुस्तनयोविजावा

र्गनेसातेसुमतिर्भूत्वस्मे ॥ २ ॥ अनेननादीश्राद्धसंपन्नं । सुसम्पन्नं तेनश्राद्धकर्माङ्गदेवताः प्रायंतां
 वृद्धिः । विश्वेदेवाः प्रीयंतां ॥ ॐ वाजेवाजेवतव्वाजिनोनोधनेषु विप्राअमृताऋतज्ञाः ॥ अस्यमध्वः
 पिवतमादयध्वं तृष्यतयातपथिभिर्देवयज्ञैः इति विसृज्य ॐ आमावाजस्य प्रसवोजगम्यादेमेद्या
 वापृथ्वीविश्वरूपे ॥ आमागन्तापितरामातराचामासोभोअमृन्त्वेनगम्यात् ॥ इति नान्दीश्राद्ध
 प्रयोगः ॥ अथाचार्यादिवरणम् ॥ उः ह्युषुषमाचार्यमपवेश्यगन्धादिभिः संपूज्य ॥ ॐ अमुकगोत्रो
 रपन्तः अमुकप्रवरान्निःतः अमुकशर्मायजमानोहं अमुकगोत्रोत्पन्नं अमुकप्रवरान्निःतं शुक्लयजुव
 दान्तर्गतवाजसनेयमाध्यंदिनीयशाखाध्यायिनं अमुकशर्माणंब्राह्मणं अस्मिन्ग्रहशांत्याख्येऋर्मणिण्
 भिर्वरणद्रव्यैः आचार्यत्वेनत्वामहंब्रूणे ॥ वृतोस्मि इति प्रतिवचनं ॥ आचार्यस्तुयथास्वर्गेशुक्रा
 दीनांबृहस्पतिः ॥ तथात्वंमयज्ञेस्मिन्नाचार्योभवसुव्रत ॥ १ ॥ अस्मिन् ग्रहशांत्याख्येऋर्मणिण्
 भिर्वरणद्रव्यैः अमुकगोत्रममुकशर्माणं ब्राह्मणं ब्रह्मत्वेनत्वामहंब्रूणे ॥ वृतोसि ॥ यथाचतुर्मु
 खोब्रह्मासर्वलोकपितामहः ॥ तथात्वंमयज्ञेस्मिन् ब्रह्माभवद्विजोत्तम ॥ २ ॥ अस्मिन् ० सदस्य

त्वेनत्वामहं वृणे ॥ भगवन्सर्वधर्मज्ञसर्वधर्मभृतां वर ॥ विततेमयज्ञेस्मिन्सदस्योभवसुव्रत ॥ ३ ॥
 अस्मिन् गणपत्यत्वेनत्वामहं वृणे ॥ वाञ्छितार्थफलावाप्त्यैपूजितोसिसुरासुरैः ॥ निर्विघ्नं क्रतुसं-
 सिध्यैत्त्वामहं गणपंतु ॥ ४ ॥ अस्मिन् उपद्रष्ट्वेनत्त्वामहं वृणे ॥ भगवन्सर्वधर्मज्ञसर्वधर्मपरायण ॥
 विततेमयज्ञेस्मिन् उपद्रष्टा भवद्विज ॥ ५ ॥ अस्मिन् ऋत्विक्त्वेनत्वामहं वृणे ॥ भगवन्सर्वधर्मज्ञ-
 सर्वधर्मपरायण ॥ विततेमयज्ञेस्मिन् ऋत्विक्त्वं मे मखे भव ॥ ६ ॥ ॐ व्रतेनदीक्षामाप्नोति दीक्षया-
 प्नोति दक्षिणां ॥ दक्षिणाश्रद्धामाप्नोति श्रद्धयासत्यमाप्यते ॥ अथ करसंपुटं कृत्वा सर्वान्प्रार्थयेत् ॥
 अस्मिन् कर्मणि ये तु वृता गुरुमुखादयः ॥ सावधानाः प्रकुर्वन्तु स्वं कर्म यथोदितं ॥ १ ॥ ॐ मया ग-
 स्य निष्पत्स्यौ भवन्तोभ्यर्थितो मया ॥ सुप्रसन्नैः प्रकर्तव्यं कर्मेदं विधिपूर्वकम् ॥ २ ॥ यथाविहितं कर्म-
 कुरु ॥ यथाज्ञानं कखाणि इत्याचार्यादिवरणं ॥ आचार्यः आचम्यप्राणानायम्य ॥ देश कालौ संकी-
 र्त्य अस्मिन् ग्रहशांत्याख्ये कर्मणि यजमानेन वृत्तो हं आचार्य कर्मकरिष्ये ॥ आचार्यो वा महस्ते गौरसर्षपान्
 गृहीत्वादि प्रक्षयं कुर्यात् तत्र मंत्राः स्तोत्राणि च लगहन वैष्णवी मिदमहंतं च लगमुक्तिरामियम्मे निष्ठ्यो-

शममात्योनिचस्त्राने दमहंतं ब्वलगमुत्किरामियम्मे समानोयमसमानोनि चस्त्रानेद महंतं ब्वलगमुत्कि
शामियम्मे सबन्धुर्थमसबन्धुर्निचस्त्रानेदमहंतं ब्व लगमुत्किरामियम्मेसजातोयमसजातोनिचस्त्रानोत्कृ-

श्र०

त्यांकिरामि ॥ १ ॥ रत्नोहणोवो ब्वलगहनेनः प्रोक्षामिवैष्णवान्त्रक्षोहणोवो ब्वलगहनोवनयामि वैष्ण
वान्त्रक्षोहणोवो ब्वलगहनोवंस्तृणामिवैष्णवान्त्रक्षोहणोवो ब्वलगहनाऽउपदधामिवैष्णवोरत्नोहणो-
वां ब्वलगहनोपर्यूहामिवैष्णवी वैष्णवमणिवैष्णवास्थ ॥ २ ॥ रत्नसांभागोसिनिस्त ठं० रत्न-
ऽइंद्रमह ठं० रत्नोमितिष्ठामीदमह ठं० रत्नोववाधऽइंद्रमह ठं० रत्नोवमन्तमोनयामि ॥ धृतेनद्यावापृ-
थिवीप्रोणुंवाथांवायोवेस्तोकानामग्निराज्यस्यैवतु स्वाहा स्वाहा कृतेऽऊर्ध्वनभसंमारुतंगच्छतम् ॥ ३ ॥
रत्नोहाविश्वर्षणि रभियोनिमयोहते ॥ द्रोणेषधस्थमासदत् ॥ ४ ॥ यदत्रसंस्थितं भूतं स्थानमाश्रि
यसर्वदा ॥ स्थानं त्यक्त्वा तु तत्सर्वं यत्र स्थं तत्र गच्छतु ॥ १ ॥ अपः सर्पं तु ते भूता भूता भूमि संस्थिताः ॥
ये भूता विध्नकर्तारस्ते नश्यंतु शिवाज्ञया ॥ २ ॥ अपः क्रामंतु भूतानि पिशाचास्सर्वतो दिशम् ॥ सर्वे
षामपि रोधेन शांति कर्म समाग्भेत् ॥ ३ ॥ भूतानि राक्षसानोपियेत्र तिष्ठन्ति केचन ॥ ते सर्वे ष्यप गच्छन्तु-

१९

१९

प्रहयागकरोम्यहं ॥ ४ ॥ इति तिष्ठन् पूर्वादिदिक्षु विक्रिरेत् ॥ उदकास्पर्शः ॥ ततः पञ्चगव्यकरणं ॥
 गायत्र्यागोमूत्रं ॥ ॐ तत्सं गंधद्वारेति गोमयम् ॥ ॐ गंधद्वारंदुराघर्षां नित्यपुष्टं ऋषिषिणीं ॥
 ईश्वरीं सर्वभूतानां तामिहोपहृषयेत्श्रयम् ॥ २ ॥ आप्यायस्वेति पयः ॐ आप्यायस्व स्वमेतु ते विश्वतः
 सोमवृष्यम् ॥ भवाब्बाजस्य संगथे ॥ ३ ॥ दधिक्राव्ण इति दधिः ॐ दधिक्राव्णो ०त् ॥ ४ ॥
 तेजोसीत्याज्यं ॥ ॐ तेजोसिशुक्रमस्य मृत्तमसि धामनामासि प्रियं देवानामनामना धृष्टन्देवयजनमसि
 ॥ ५ ॥ ॐ देवस्य त्वेति कुशोदकं ॐ देवस्य त्वा ० ॥ ६ ॥ ॐ प्रणवेन यज्ञीयकाहेनालोढ्य आपोद्विष्टं
 ति त्रिभिर्मंत्रैः कर्मभूमि यज्ञसंभ, रोश्च प्रोक्षयेत् ० ततः कृताजलिः स्वस्ति न ० ॥ २ ॥ इति मन्त्रद्वय
 पठेत् ० भूमौ प्रादेदंशं कृत्वा देवाः आयांतु ० यातु धाना मपर्यांतु ० विष्णुं देवयजनं रक्षस्व ततः सर्व-
 तो भद्रदेवता स्थापनं पूजनं सर्वतो भद्रकलश स्थापनविधिना क्लशं संस्थाप्य कलशे प्रधान प्रतिमा संस्थाप्य
 वधिना पूजयेत् ॥ ततो ग्निरस्थापनंः कुण्डे स्थं हि ज्ञेवा ॥ कुण्डं चेत् उपरि मेखलायां श्वेतवर्णं विष्णुं
 पूजयेत् इदं वि ० इति मन्त्रेण ॥ मध्यमेखलायां रक्तवर्णं ब्रह्मयज्ञा ० इति मं ० ब्रह्माणसं पूज्य ॥ अथ

मेवलायां कृष्णवर्णमस्ते० इतिमं० रुद्रसंपूज्य अम्बेअम्बि० इतिमं० योन्यारक्तवर्णां गौरींपूजयेत् ॥
 अस्मिन् ग्रहशांत्याख्ये कर्मणि पंचभूः संस्कारपूर्वकमग्निस्थापनं करिष्ये ॥ दक्षैः परिसमुह्य ॥ गोमयो
 दक्षेनोपलिप्य ॥ सुवेणोच्छिस्थि ॥ अनाभिकाङ्गुष्ठेनोघृत्य ॥ उदकेनाभ्युक्ष्य ॥ ॐ अग्निदूतमित्यग्निं
 स्थापयेत् ॥ अथ सूर्यादिग्रहाणां स्थापनक्रमः ॥ ईशाने मण्डलं कृत्वा ग्रहाणां स्थापनं ततः ॥ वृत्तमंडलमा-
 दित्यं अर्धचन्द्रं निशाकरं ॥ त्रिकोणं मंगलं चैव बुधं च धनुषाकृतिं ॥ गुरुमष्टदलं प्रोक्तं चतुःकोणं च
 भार्गवं । नराकृतिं शनिं विद्याद्राहुं च मकराकृतिं ॥ केतुं खड्गसमं ज्ञेयं ग्रहमंडलके शुभे ॥ ३ ॥ अथवा ॥
 वृत्तमण्डलमादित्यं चतुरस्रं निशाकरं ॥ त्रिकोणं मंगलं चैव बुधैवैवाणसन्निभं ॥ शुभे पट्टिशाकारं
 पञ्चकोणं भृगुस्तथा ॥ मन्दे च धनुषाकारं शूर्पाकारं तुराहवे ॥ केतवे च ध्वजाकारं मंडलानि क्रमेण तु ॥ शु-
 क्रार्के प्राङ्मुखो ज्ञेयो गुरुस्तोम्यो उदङ्मुखो ॥ प्रत्यङ्मुखौ शनीसोमौ शेषादन्ति एतोमुखाः ॥ मध्ये तु भा-
 स्करं विद्यान्मशिनं पर्वदक्षिणे । दक्षिणे लोहितं विद्याद्बुधं पूर्वोत्तरेण तु । उत्तरेण गुरुं विद्यात्पर्वेणैव तु-
 भार्गवम् ॥ पश्चिमे तु शनिं विद्याद्द्राहुं दक्षिणे पश्चिमे ॥ पश्चिमोत्तरतं केतुं इत्येषां ग्रहसंस्थितिः ॥

आदित्याभिमुखास्सर्वेसाधिप्रत्यधिदेवताः ॥ अधिदेवतादक्षिणेवामेप्रत्यधिदेवताः ॥ अरुणोसूर्भो-
 मोचश्चेतशुक्रीनिशांक्रौ ॥ हरितवर्णोबुधश्चैवपीतवर्णगुरुस्तथा ॥ कृष्णवर्णोशनीराहू केतवस्तुत-
 थैव च ॥ तः पूर्वनिर्मितग्रहवेद्यांश्वेतवस्त्रंप्रसाय नवग्रहमंडलंवल्लिख्य मथादिकोष्ठेषुउक्तदिशु-
 सूर्यादिग्रहाणां स्थापनं पूजनं च कुर्यात् । अथ सूर्याद्यावाहनं ॥ ॐ आकृष्णेनरजसावर्तमानो-
 निवेशयन्नमंतंमर्त्यं ॥ हिरण्ययेनसवितारथेनादेवोयातिभुवनानिपश्यन् ॥ १ ॥ ॐ भूर्भुवः स्व-
 कलिगदेशोद्भवकाश्यपसगोत्ररक्तवर्णभोसूर्यइहागन्धइहतिष्ठसूर्यायनमः सूर्यमात्राहयामिस्थापयाः
 मि ॥ १ ॥ ॐ इमं देवाऽऽसपत्न ॐ सुवर्ध्वं महतेक्षत्रायमहतेज्यैष्ठ्यायमहतेजानराज्यायेन्द्रस्येन्द्रि-
 याय ॥ इममभ्यपुत्रममुख्यैपुत्रमस्यैविशऽएषवोमीराजसोमोस्माकंलाह्याना ॐ राजा ॥ २ ॥
 ॐ भू० यमुनातीरोद्भवआत्रेयसगोत्रशुक्लवर्णभोसोमइहागन्धेहतिष्ठसोमायनमः सोममावाहयाभिः
 स्थापयामि ॥ २ ॥ ॐ अग्निर्मर्द्धादिवः ककुत्पतिः पृथिव्याऽअयम् ॥ अपा ॐ ता ॐ सिजि-
 न्वति ॥ ॐ भू० अवन्तिकापुरोद्भवभारद्वाजसगोत्ररक्तवर्णभोभोमहू भौमाय० भौमं० ॥ ३ ॥

द्रुभ्यस्वानेप्रतिजागृह्णित्वमिष्टापूतैस टं० सृजेथामयं च ॥ अस्मिन्सधस्येऽम्भुत्तरस्मिन्विभ्येदेवा
 यजमानश्चसीदत ॥ ॐ भ० मगधदेशोद्भवश्चात्रियसगोत्रहरितिवर्णभोबुधइ० बुधाय० बुधमा ॥ ४ ॥
 ॐ बृहस्पतेऽद्यतियदर्योऽग्रहार्द्युमद्विभातिक्रतुमज्जनेषु ॥ यद्दीदग्च्छवसऽऽऋतप्रजाततदस्माद्ब्र
 विण्धेहिचित्रम् ॥ ॐ भ० सिधुदेशोद्भवश्चांगिरसगोत्रपीतवर्णभोबृहस्पतेइ० बृहस्पतये० बृह-
 स्पति० ॥ ५ ॥ ॐ अन्नोत्परिस्त्रुनोरसं ब्रह्मणान्यपिवत्त्रांपयः सोमंप्रजापतिः ॥ ऋतेनसत्यमिन्द्रि-
 यविपान ई० शक्रमंधसऽइन्द्रस्येन्द्रिमिदंपयोऽमृतंमधु ॥ ॐ भ० भोजकटदेशोद्भवभार्गवसगोत्रशुक्ल
 वर्णभोशुकइ० शुक्राय शुक्रं ॥ ६ ॥ ॐ शन्नोदेवीरभिष्ठयऽम्बापोभवन्तुपीतये ॥ शंथोरभिस्रवं-
 तुनः ॥ ॐ भ० सौराष्ट्रदेशोद्भवः काश्यपसगोत्रकृष्णवर्णभोशनैश्चरइ०शनैश्चराय०शनैश्चरं ॥ ७ ॥
 ॐ कयानश्चित्रऽम्बाभुवदनीसदावृधःसत्त्वा ॥ कयाशचिष्ठयावृता ॥ ॐ भ० राठिनापुगेद्भवपैठिनस-
 गोत्रकृष्णवर्णभोराहोइ० राहवेन० राहुं० ॥ ८ ॥ ॐ केतुं कृण्वंतुकेतवेषोमर्याऽग्रपेशसे ॥ समु-
 खद्विजायुथाः ॥ ॐ भ० अन्तर्वेदिसमुद्भवजैमिनसगोत्रकृष्णवर्णभोकेतोइ० केतवे० केतुं० ॥ ९ ॥

ततोऽधिदेवतास्थापनं प्रहृद्विणपाश्र्वे ॐ त्र्यंबकं यजामहे सुगंधिं पुष्टिवर्धनं ॥ सर्वारुक्मिव बन्धना-
 न्मृत्योर्मुक्षीय मामृतात् ॥ ॐ भू० ईश्वरेहा० ईश्वराय० ईश्वरं० ॥ १ ॥ श्रीरचते० ण ॥ ॐ भू०
 उमेहा० उमाय० उर्मा० ॥ २ ॥ ॐ यदक्रन्दः प्रथमं जायमानऽउद्यन्समुद्रादुतवापुगीत्वात् ॥ श्येन
 स्यपंचाहरिणस्यबाहू उपस्तुर्यं महियातन्ते अर्वन् ॥ ॐ भ० स्कंदेहा० स्कंदाय० स्कन्दं० ॥ ३ ॥
 ॐ विष्णोरराटमसि विष्णोः शत्रेस्थो विष्णोः स्युः सि विष्णोर्ध्रुवोसि ॥ वैष्णवमसि विष्णवेत्वा ॥
 ॐ भू० विष्णोइ० विष्णवे० विष्णुं० ॥ ४ ॥ ॐ आब्रह्मन्ब्राह्मणो ब्रह्मवर्चसी जायतामाराष्ट्रे राजन्यः
 शूरैर्ब्रह्मव्योतिव्याधीमहासथो जायतान्दोर्ग्रीधेनुर्बोद्धानह्वानाशुः ससिः पुरन्धर्योषाजिष्णुरथेष्ठाः ॥
 सभेयोर्युवास्यजमानस्यव्वीरो जायतान्निष्कामनिष्कामेनः पर्यन्यो वर्षतु फलवत्येनऽओषधयः पच्यं-
 तां यौगक्षेमो नः कल्पताम् ॥ ॐ भू० ब्रह्मन्० ब्रह्मणे० ब्रह्माणं० ॥ ५ ॥ ॐ सयोषाऽइन्द्रसगणो मरुद्भिः
 सोमं पिव वृत्रहा शूरविद्वान् । जहि शत्रून् २ रपमधो नुद स्वाथाभयं कृणुहि विवश्वती नः ॥ ॐ भू०
 इन्द्रेहा० इन्द्राय० इंद्रं० ॥ ६ ॥ ॐ यमां यत्वांगिरस्वते पितृमते स्वाहा स्वाहा धर्माय स्वाहा धर्मः

पित्रो ॥ ॐ भू० यमं० यमाय० यमं० ॥ ७ ॥ ॐ कार्षिसिसमुद्रस्यत्वाक्षित्याऽउन्नयामि ॥ स
 मापोऽअद्भिगमतसमोषधीभिगोषधीः ॥ ॐ भू० कालेहा० कालाय० कालं ॥ ८ ॥ ॐ चित्रावसोस्व
 स्मितेपारमशीय ॥ ॐ भू० चित्रगुप्तेहा० चित्रगुप्ताय० चित्रगुप्तं० ॥ ९ ॥ ततः प्रत्यधिदेवतास्थापन-
 ग्रहवामपार्श्वे ॐ अग्निदूतपुरोदधेहव्यवाहमुपंत्रवे ॥ देवाऽआसादयादिह ॥ ॐ भू० अग्नेइ०
 अग्नये० अग्नि० ॥ १ ॥ ॐ आपोहिष्ठा० ॐ भू० अपइहागन्धत्तइहतिष्ठतअद्भ्योन० आपः
 आ० ॥ २ ॥ ॐ स्योनापृथिवि० ॐ भू० पृथिविइ० पृथिव्यै० पृथिवी० ॥ ३ ॥ ॐ इदंविष्णु-
 विंनक्रमेत्रेधानिदधेपदम् ॥ समृद्धमस्यपाठं० सुरेस्वाहा ॥ ॐ भू० विष्णोइ० विष्णवे० विष्णुं० ४ ॥
 ॐ इन्द्र आसान्नेनावृहस्पतिर्दक्षिणायज्ञःपुरऽएतुसोमः ॥ देवसेनानामभिमंजतीनांजंबतीनांमरुतोयं-
 त्वग्रम् । ॐ भू० इन्द्रेहा० इन्द्राय० इन्द्रं ॥ ५ ॥ ॐ आदित्यैरास्नासीन्द्रागयाउष्णीषः ॥ पूषासिधर्मय-
 दीष्व ॥ ॐ भू० इन्द्राणिइ० इन्द्रायै० इन्द्रार्षी० ॥ ६ ॥ ॐ प्रजापतेनत्वदेतान्यन्योविश्वारूपाणिपरिता-
 वभूव ॥ यत्कामास्तेबुहुमस्तन्नोऽअस्तुव्यठं० स्यामपतयोऽर्यीणाम् ॥ ॐ भू० प्रजापतेइ० प्रजापतये०

प्रजापति ॥ ७ ॥ ॐ नमोस्तुसर्पेभ्योयेकेच पृथिवीमनु ॥ येऽअन्तरिक्षेयेदिवितेभ्यः सर्पेभ्योनमः ॥ ॐ भू०
 सर्पाः इहागच्छतइहतिष्ठत ० सर्पेभ्यो० सर्पान् ० ॥ ८ ॥ ॐ ब्रह्मयज्ञानं प्रथमं पुरस्ताद्विसीमतः सुरुचोर्वेन
 ऽआवः ॥ सभुध्याउपमः ऽअस्यविष्ठाः सतश्चयोनिर्मसतश्चविवः ॥ ॐ भू० ब्रह्मन् ० ब्रह्मणे०
 ब्रह्माणं ॥ ९ ॥ ततोविनायकादिपंचलोकपालदेवताः वास्तोष्पतिश्चेत्रपालं चोवाहयेत् ॥ ॐ गणा-
 नांत्वा० ॐ भू० गणपतेइ० गणपतये० गणपतिं ० ॥ ११ ॥ ॐ अंबेऽअम्बिके० ॐ भू० दुर्गेइ० दुर्गायै०
 दुर्गां० ॥ १२ ॥ ॐ वायाजेतेसहस्रिणोरथाशस्तेभिरगहि ॥ नियुत्वान्सोमपीतये ॥ ॐ भू० वायोइ०
 वायवे० वायुं ॥ ३ ॥ ॐ घृतं घृतपावानः पिवत्वन्वसां वसापावानः पिवतान्तरिक्षस्यहविरसि
 स्वाहा ॥ दिशः प्रदिशऽआदिशोन्विदिशऽऽदिशोदिग्भ्यः स्वाहा ॥ ॐ भू० आकाश इहा० आ
 काशाय० आकाशं० ॥ ४ ॥ ॐ यावांकशामधुमत्यश्विनासूनृतावती ॥ तयायज्ञमिमिक्षताम् ॥ ॐ
 भू० अश्विनौ इहागच्छतं इहतिष्ठतं अश्विभ्यांनमः अश्विनौ० आवाहयामि० ॥ ५ ॥ ॐ वास्तोष्प
 तेप्रतिजानीषस्मान्स्वावेशोअनमीवोभवानः ॥ यत्वेमहेप्रतितन्नो जुषस्वशन्नो भवद्विपदेशं चतुष्पदे ॥

ओ० भू० वास्तोष्पते० वास्तोष्पतये० वास्तोष्पति ॥ ६ ॥ ॐ नहिस्पर्शमविर्दनन्यमस्माद्धश्वानरात्पुर
 ऽपतारभग्नेः ॥ एमेक्षमवृधन्नमृताअमर्त्यवैश्वानरंक्षेत्रजित्याथदेवाः ॥ ॐ भू० क्षेत्राधिपतेइ० क्षेत्राधि-
 पतये० क्षेत्राधिपतिमावा० ॥ ७ ॥ अथमंहलाद्राहोदशदिक्पालानवाहयेत् ॐ त्रातारमिन्द्रमविता-
 रमिन्द्रं ठं इवेहवेसुहव ठं शूरमिन्द्रम् ॥ षड्यामिशक्रंपुरुहूतमिन्द्रं ठं स्वस्तिनोमबवाधास्विन्द्रः ॥
 ॐ भू० इन्द्रेहा० इन्द्राय० इन्द्रं ॥ १ ॥ ॐ त्वन्नोअग्नेतवदेवपायुभिर्मघानोरच्चतन्वश्च-
 वंद्य ॥ त्रातातोकस्यतनयोगवामस्यनिमेषं ठं रत्नमाणस्तवव्रते ॥ ॐ भू० अग्नेइ० अग्नये०
 अग्निं० ॥ २ ॥ ॐ यमायत्वांगिरस्वतेपितृ० ॐ भू० यमेहा० यमाय० यमं ॥ ३ ॥ ओ
 असुंन्वंतमयजमानमिच्छस्तेनस्येत्यामन्विहितस्कारस्य ॥ अन्यमस्मदिच्छसानऽरयानमोदेविनिच्छ-
 तेतुभ्यमस्तु ॥ ॐ भू० निच्छतेइ० निच्छंतये० निच्छतिं० ॥ ४ ॥ ॐ तत्वायामि० ॐ भू० वरुणइ० २३
 वरुणाय० वरुणं० ॥ ५ ॥ ॐ आनोनियुद्धिःशुतिनीभिरध्वरं ठं सहस्रिणीभिरुपयाहियन्नम् ॥
 वायोऽअस्मिन्सवनेमादयस्वयूपश्चावस्वस्तिभिः सदानः ॥ ॐ भू० वायोइ० वायवे० वायुं० ॥ ६ ॥

ॐ वयं ठं० सोमव्रतेतवमनस्तनूषुविभ्रतः प्रजावंतः सचेमाह ॥ ॐ भ० सोमेहा० सोमाय० सोमं०
 ॥७॥ ॐ तमीशानंज० ॐ भ० ईशानेहा० ईशानाय० ईशानं० ॥ ८ ॥ ॐ अस्मेरुद्रामेहनापर्वतासो-
 वृत्रहृत्येभारूतौसयोषाः ॥ यः शं ठं० सतेम्वुवतेधायिपत्रऽइन्द्रज्येष्ठाऽअस्माऽअवन्तुदेवाः ॥ पूर्वशान
 योर्मध्ये ॥ ॐ भ० ब्रह्मन्० ब्रह्मणे० ब्रह्माणं० ॥ ९ ॥ ॐ स्योनापृथिवि० निर्ऋतिपश्चिमयोर्मध्ये
 ॥ ॐ भ० अनन्तेहा० अनन्ताय० मअनन्तं० ॥ १० ॥ ॐ मनोजित्तुं० ॐ सूर्यादिअनन्तांत
 देवताः सुप्रतिष्ठिताः वरदाः भवन्तु ॥ सूर्यादिअनन्तान्त देवताभ्योनंमं इति मन्त्रेण आसना
 द्यपःरैः प्रत्येकमेकत्रवाकांढानुसमयेनपदार्थानुसमयेनवाषोडशोपचारैः संपूज्यप्रार्थयेत् ॥ ग्रहाऽऽ-
 र्थाहितयैव्यन्तोविप्रायमतिम् ॥ तेषांविशिश्रियाणविहामिषमर्जं ठं० समग्रमपयामगृहीतोसीन्द्रा-
 यत्वाजुष्टगृहाम्येषतेयोनिरिन्द्रायत्वाजुष्टनमम् ॥ ग्रहस्येशानंदिग्भागैः कलशस्थापनविधिनारुद्र क-
 लशंसंस्थाप्यकलशेशरणं असंख्यातरुद्राश्चावाह्यपूजयेत् ॥ ॐ असंख्यातासहस्राणियेरुद्राऽअधिभू-
 म्याम् ॥ तेषां ठं० सहस्रयोजनेवधन्वानितन्मसि ॥ असंख्यातरुद्रेभ्यो० असंख्यातरुद्रानां० ॥ अथ

कुशकंडिकाकरण ॥ अग्नेर्दक्षिणतो ब्रह्मासनं ॥ अग्नेरुत्तरतः प्रणीधासनद्वयं ॥ ब्रह्मासने ब्रह्मो
 पवेशने ॥ यावत्कर्मसमाप्यते तावत्त्वं ब्रह्माभव ॥ भवामीति प्रतिवचनम् ॥ ब्रह्मानुज्ञातः ॥
 प्रणीताप्रणयनं ॥ प्रणय ॥ ईशानादिपूर्वाग्निः कुशैः परिस्तरणं ॥ आग्नेयादीशानांतं ॥
 ब्रह्मणो ग्निपर्यंतं ॥ नैर्ऋत्या द्वायव्यान्तं ॥ अग्निनतः प्रणीतापर्यंतं ॥ अथ पात्रासादनं ॥
 पश्चादुत्ततो वास्याह ॥ त्रीणि पात्रं ॥ प्रोक्षणीपात्रं ॥ अोज्यस्थाली ॥ चरुस्थाली ॥
 समार्गकृशाः पंच ॥ उपयमनकृशाः सप्त ॥ समिधस्तित्तः ॥ स्रवः ॥ अज्यं ॥ तण्डुलाः ॥ पूर्ण-
 पात्रं ॥ वृषनिष्कयदक्षिणा ॥ उपऋत्यनायानिद्रव्याणि निभाय ॥ पवित्रध्वेदनानि ॥ द्वयो रुरारि-
 त्रीणि निधाय ॥ द्वौ मूलेन प्रदक्षिणीकृत्य ॥ त्रिभिर्दिग्ध ॥ द्वौ प्राहौ त्रिस्त्याज्यः ॥ प्रोक्षणीपात्रे
 प्रणीतोदकमासिन्ध्य ॥ त्रिः पूर्णं ॥ पवित्राभ्यामुत्पवनं ॥ प्रोक्षण्याः सव्यहस्तं रूपं ॥ दक्षिणे नोद्दि-
 श्वनं ॥ प्रणीतोदकेन प्रोक्षणीनं प्रोक्षणं ॥ प्रोक्षण्युदकेन अज्यस्थाल्याः प्रोक्षणं ॥ चरुस्थाल्याः
 प्रो० ॥ समार्गकृशानां प्रो० ॥ उपयं मनकृशानां प्रो० ॥ समिधां प्रो० सुवस्य प्रो० ॥ अज्यस्य प्रो० ॥

तण्डुनान्नि० ॥ पूणपात्रस्यप्रो० ॥ उपकल्पनीयानांपदार्थानां प्रा० ॥ असंचरेनिधानं ॥ प्रणीता
 र्गनयोर्मध्ये ॥ आज्यस्थाल्यामाज्यनिर्वापः ॥ चरुस्थाल्यांप्रणीतोदकाहेकपर्वकंनण्डुलप्रक्षेपः ॥
 ब्रह्माक्षिणत आङ्घ्रिश्रयणं ॥ चरोरधिश्रयणमोज्यस्योत्तरतः ॥ ज्वलदुत्सुकैर्नोभयोः पर्या-
 ग्निक्वणं ॥ इतरथावृत्तिः ॥ अर्धश्रितेत्रगोअधोमुखस्यस्रुवस्यप्रतपनं ॥ संमार्जन
 कुशैः स्रुवस्योध्वस्रुवस्यसंमार्जनं ॥ बुध्न्यादारभ्यकुशैरप्रपर्यंतसंमज्य अग्रादारभ्य अधस्तान्मलैर्म
 लातं ॥ प्रणीतोदकेनाभ्युक्ष्णं ॥ पुनःप्रतपनं ॥ दक्षिणदेशेनिधानं ॥ आज्योद्भासनं ॥ चरुपूर्वे
 णानायाग्नंरुतःत्तः स्थापयेत् ॥ चोरुद्भासनं ॥ अग्नेरत्तरतएवाज्यं प्रदक्षिणीकृत्यञ्जाल्यस्योत्तरतः
 चरुस्थापयेत् ॥ आज्योत्पवनं ॥ आज्योत्पवनं ॥ प्रोक्षयुत्पवनं ॥ उपयमन
 कुशादानं ॥ प्रोक्षयुदकेनम्पवित्रहरतेनईशानादिअग्नेः प्रदक्षिणंपर्युक्ष्णं ॥ पवित्रयोः ॥ प्रणी
 तासुनिधानं ॥ दक्षिणंजान्वाग्धः ॥ ब्रह्मणा कुशैरन्वाग्धः ॥ सुवेणाज्यहोमः ॥ अग्नेरुत्तरभागे ॥
 ॐ प्रजापतयेस्वाहा ॥ इदंप्रजापतयेनमः ॥ अग्नेर्दक्षिणभागे ॥ ॐ इन्द्रापस्वाहा ॥ इदमिन्द्रायन

मः ॥ समिद्धतमेग्नौ ॥ ॐ अग्नयेस्वाहा ॥ इदमग्नयेनमः ॐ सोमायस्वाहा ॥ इदं सोमाय न
 मः ॥ ततः सूर्यादिग्रहाणां अधिदेवताप्रत्यभिदेवतागणप्रत्यादिपंचलोकगलदेवतानां इन्द्रादिदशदि
 कपालदेवतानां प्रत्येकं मभित्तिलचर्वाज्यद्रव्यैः अष्टोत्तसहस्रमष्टोत्तरं यत् षष्टिविंशतिमष्टोवाजुहु-
 यात् अस्मिन्ग्रहशान्तिकर्मणि इमानि हवनोयद्रव्याणि यायाद्यमाणदेवतास्नाभ्यस्नाभ्यः मयापरित्य
 क्तं नमः ॥ यथा देवतमस्तु इति कुशकंडिकाकरणम् अथसूत्रादिनवग्रहाणां प्रणगादिस्नाहानां
 होममन्त्राः ॥ ॐ गणानां त्वा० नमः स्वाहा ॐ अम्बेऽग्र० नीमस्वाहा ॥ १ ॥ ॐ आकृष्णे०
 पश्यन् स्वाहा ॥ १ ॥ ॐ इमन्देवांश्च० गजास्वाहा ॥ २ ॥ ॐ अग्निर्मु० न्यतिस्वाहा ॥ ३ ॥
 ॐ उद्धृष्य० सीदत्तरवांश्च० ॥ ४ ॥ ॐ वृहस्प० चित्रम्स्वाहा ॥ ५ ॥ ॐ अन्नार० मधु वाहा
 ॥ ६ ॥ ॐ शन्नोदे० तुनः स्वाहा ॥ ७ ॥ ॐ कयान० वृतास्वाहा ॥ ८ ॥ ॐ केतुडक्क०
 यथा स्वाहा ॥ ९ ॥ इयम्बक० मृतातस्वा ॥ १० ॥ श्रीश्रुते० इषाणस्वाहा ॥ ११ ॥ यदकन्दः०
 अर्पेनस्वाहा ॥ १२ ॥ विष्णोरा० वेत्वास्वाहा ॥ १३ ॥ आत्रस० ताम्स्वाहा ॥ १४ ॥ सजोषा०

तोनः स्वाहा ॥ १५ ॥ यमायत्वां० पित्रेस्वाहा ॥ १६ ॥ कापि० पथीःस्वाहा ॥ १७ ॥ चित्राव०
 शीपस्वाहा ॥ १८ ॥ अग्निन्दु० दिहस्वाहा ॥ १९ ॥ आपोहि० यचक्षसेस्वाहा ॥ २० ॥ स्यो
 नापृ० प्रथाःस्वाहा ॥ २१ ॥ इदम्वि० सुरेसा ॥ २२ ॥ इन्द्रया० प्रमस्वाहा ॥ २३ ॥ अदित्ये०
 दीष्वस्वाहा ॥ २४ ॥ प्रजापते० णाम्स्वाहा ॥ २५ ॥ नमोस्तुस० नमः स्वाहा ॥ २६ ॥
 ब्रह्मय० विवः स्वहा ॥ २७ ॥ गणाना० धम् स्वाहा ॥ २८ ॥ अग्नेऽन्न० नीम्स्वाहा ॥ २९ ॥
 धायोजिते० तयेस्वाहा ॥ ३० ॥ घृतंघृत० द्विभ्यः स्वाहा ॥ ३१ ॥ यावांक० ताम्स्वाहा ॥ ३२ ॥
 वास्तोष्पते० ष्यदेस्वाहा ॥ ३३ ॥ नहिस्पश० देवाः स्वाहा ॥ ३४ ॥ त्रातारमि० त्विन्द्रः स्वाहाः
 ॥ ३५ ॥ त्वन्नोअग्ने० व्रतेस्वाहा ॥ ३६ ॥ यमायत्वां० पित्रेस्वाहा ॥ ३७ ॥ असुन्वंत० मस्तु-
 न्वंत० मस्तुस्वाहा ॥ ३८ ॥ तत्त्रायां० मोषीः स्वाहा ॥ ३९ ॥ आनौनि० दानः स्वाहा ॥ ४० ॥
 वयं ठं० सो० महिस्वहा ॥ ४१ ॥ तमीशानं० स्तयेस्वाहा ॥ ४२ ॥ अस्मेरुद्रा० देवाः स्वाहा
 ॥ ४३ ॥ स्योनाप० प्रथाः स्वाहा ॥ ४४ ॥ ततः प्रधानहोमानन्तरं ब्रह्मादिमण्डब्रह्मवता

एष एकैकमोचयाहुत्यायक्षोशेषे- एस्विष्टकृदादिहोमः ॥ प्रधानहोमानन्तरं ब्रह्मादिमण्डलदेवताश्च
 एकैकया ज्याहत्यायक्षोशेषेण स्विष्टकृदादिहोमः ओं अग्नेनयसुपथारीयेऽअस्मान् विश्वानि देवव्युना
 निविद्धांश्च ॥ युयोध्यस्मज्जु हुराणमेषोभृयिष्ठान्तेनमऽऽक्तिविधेम ॥ १ ॥ ओं स्वाहा स्वधायुता
 ग्नयेवश्वानरायनम् इतिमंत्रेणग्निर्नसंपज्य ॥ ततोहुतशेषद्रव्यं गृहीत्वा ॥ ब्रह्मणान्वाब्धः स्विष्ट
 कृद्धोमंकुर्यात् ॥ ओं अग्नेयेस्विष्टकृतेस्वाहा ॥ इदमग्नेयेस्विष्टकृतेनमः ॥ ततोभूरादिनवाहुतयः ॥
 ओं मः स्वाहा ॥ इदमग्नेयेनमः ॥ ओं त्वन्नोऽअग्नेर्वरणस्य विद्वान्देवस्य हेडोऽअवयासि सीष्ठाः
 यजिष्ठावन्दिहतमः शोशुचानो विश्वाद्देशा गवं सिप्रमुग्ध्यस्मत्स्वाहा ॥ इदमग्नीवरुणाभ्यांनमः ॥
 ओंसत्त्वन्नोऽसत्त्वन्नो अग्नेवमो भवोतीनेदिष्टाभस्याऽऽषसोव्युष्टी ॥ अवयद्वनोवरुणं ० राणो वीहिमृही
 कंठं सुहो न एधिस्वाहा ॥ इदमग्नेवरुणाभ्यांनमः ॥ अग्राश्चाग्ने ॥ स्वयन्मिशत्पसिश्चरुत्यमि
 त्वमयाऽअसि ॥ अयानोयज्ञं वहास्ययानो धेहि भेषजं ० स्वाहा ॥ इदमग्नेये अयसेनमः ॥ ओं
 येते शतंवरुणये सहस्रं यन्निथाः पाशाविततामहान्तः ॥ तेभिन्नोऽअपसवितोतविष्णुर्विश्वेमुंचंतुमरुतः

स्वर्काः स्वाहा ॥ इदं णायसचित्रे विष्णवे विश्वेभ्यो मरुद्भ्यः स्वर्केभ्यश्च नमः ॥ ओं
 उदुत्तमं वरुणपोशमस्मद्वोधमन्विमध्यम ठं श्रथाय ॥ अथावत्रयमांदिस्त्रयत्रैतवानोगसोऽअदितये-
 स्याम स्वाहा ॥ दं वरुणायदित्यायादिनयेनमः ॥ ओं प्रजापतये स्वाहा ॥ इदं प्रजापतये नमः ॥
 इति नवहृतयः ॥ अग्न्यायतनस्य समंताद्दिक्षु त्रिदशदिक्षपालानां सदीपमाषभक्तबलयोर्दयाः ॥
 ओं त्रातारमिंद्रं त्विंद्रः इन्द्राय सांगाय सपरिवाराय सायुधाय साशक्तिकोय एतं सदापमाषभक्तं लि
 समर्पयामि भो इन्द्रस्वां दिशं च्छवलिः भक्षमसकुटुंबस्य सपत्न्यस्य आयुः वर्तन्ति प्रकर्ता शुभक
 र्तापुष्टिकर्ता तुष्टिकर्ता वरदो भव । अनेन बलिदानेन इन्द्रः प्रायताम् ॥ एवं सर्वत्र १ ओं त्वं अग्ने
 अगतयेसां भो अग्ने दिशं च्छवलि ० अ ० अग्निः प्री ० । २ ॥ ओं यमायत्वां ० पित्रो ॥
 यमायसां ० मि ॥ भो यमदि ० बलि ० अ ० यमः प्री ० ॥ ३ ॥ ओं असुन्वंतम ०
 निऋतयेसां ० बलि मि भो निऋतेदि ० अ ० निऋतः प्री ० ॥ ४ ॥ ओं तत्वायामि ०
 षोः वरुणायसां ॥ भो वरुणादि ० ॥ अ ० ॥ वरुणः प्री ० ॥ ५ ॥ ओं आतो नियो नः

वायवेसां० मि० ॥ भोवायोदि० अ० वायुः प्री० ॥ ॐ ॥ वय ठं० सोम० हि ॥ सापायसां०
 भोमोमदि० बलि० अ० मोः प्री० ॥ ७ ॥ ॐ ॥ मीशानं० ये ईशानायसां० मि ॥ भोईशानदि०
 अ० ईशानः प्री० ॥ ८ ॥ ॐ ॥ अस्मेरुद्रामे० वा० ॥ ब्रह्मणोस० मि ॥ भोब्रह्मन्दि० अ० ब्रह्माप्री०
 ॥ ९ ॥ ॐ ॥ स्योनपृ० प्रथाः । अनंतायसां० मि ॥ भो अनंतदि० बलि० अ० अनंतः प्री०
 ॥ १० ॥ ततोग्रहवेदीवधीपेशहादिभ्यः सदीपमाषभक्तबलयोदेयाः ॐ आकृष्णेन० पश्यन् ॥ १ ॥
 सूर्याय सांगाय सध्रिवाराय मायुधाय सशक्तिकोय ईश्वरगिनरूपाधिदेवताप्रत्यधिदेवतासाह-
 तय एतं सदीपमाषभक्तबलिं समर्पयामि । भो सूर्य इमं बलिं गृहाण मम सकुटुंबस्यसगरिवारस्य
 आयुः कर्ता दोषकर्ता शुभकर्ता शांतिकर्ता पुष्टिकर्ता वृष्टिर्ता वरदो भव ॥ अनेनबलिरानेन-
 सूयः शीयताम् ॥ १ ॥ ॐ इमन्देवा० राजा ॥ सोमायसा० उमाऽद्यापोरूपाधिदेवत प्रत्यधिदे०
 मि । भोमोमहमं बलिं ॥ अने० सोमः प्री० ॥ २ ॥ ॐ अग्निर्मू० ति । भोमाय सां० स्कंद-
 भूमिरूपाधिदेवताप्रत्यधिदे० मि । भो भौमहमं बलिं० । अनेअ० भौमः प्री० ॥ ३ ॥ ॐ उद-

ध्यस्वा० त । बुधायसां० नारायणविष्णुरूपाधिदेवता प्रत्यधिदेवतासं० मि । भोबुधमव० ।
 अनेन० बुधः प्री० ॥ ४ ॥ ॐ बृहस्पते० म० । बृहस्पतये सां० ब्रह्मन्द्ररूपाधिदेवताप्रत्यधिदे०
 मि ॥ भोबृहस्पतेइमं व० ॥ अनेन० बृहस्पतिः प्रीय० ॥ ५ ॥ ॐ अन्नात्परि० धु । शुक्रायसां०
 इन्द्रेन्द्राणोरूपाधिदेवताप्रत्यधिदे० मि । भोशक्रइमं व० । अनेन० शुक्रः प्री० ॥ ६ ॥ ॐ शुन्नो-
 देवी० नः । शनैश्चरायसां० यमप्रजापतिरूपाधिदेवताप्रत्यधिदे० मि । भोशनेश्चइमं व० ।
 अनेन शनैश्चरः प्री० ॥ ७ ॥ ॐ कयानशिव० ता । राहवेसां० कालसर्परूपाधिदेवताप्रत्यधिदे०
 मि । भोगाहोइमं व० । अनेन० राहुः प्री० ॥ ८ ॥ ॐ केतुकुखं० थाः । केतुके - िं० चित्रगुप्त-
 ब्रह्मरूपाधिदेवताप्रत्यधिदेवताप्रत्यधिदे० मि । भोकेचोइमं व० अनेन० गण० प्री० ॥ ९ ॥
 ॐ अग्ने अम्बिके० । दुर्गायैसागायै० मि० । भोदुर्गेइमं० आयुः कर्त्रीदो- शां० पु० तु०
 वरदाभव । अनेन० दुर्गाप्री० ॥ १० ॥ वायोजे० ये । वायवेसां० मि० ॥ भोवायोइमं व० । अनेन०
 वायुः प्री० ॥ ३ ॥ ॐ घृतं घृतं० हा ॥ आकाशायसां० मि । भो आकाशइमं व० अनेन०

आकाशः प्री० ॥ ४ ॥ ॐ यावाकशा० सू । अश्विभ्यांसांगाभ्यां० मि । भोअश्विनोइमंवाञ्छि
 गृन्दातंमम० आयुः कर्तारो० वरदौभवतं । अ० अश्विनौ प्रीयेतां ॥ ५ ॥ ॐ वास्तोष्पतेप्र० दे ।
 वास्तोष्पतयेसां० मि ॥ भोवास्तोष्पतेइमं ६ अनेन० वास्तोष्पतिः प्री० ॥ ६ ॥ अथवादिकृष्णा-
 लेभ्यएकमन्त्रेणैकमेव बलिदद्यात् ॐ प्राच्यैदिशेस्वाहावर्वाच्यै दिशेस्वाहादक्षिणायैदिशेस्वाहा-
 र्वाच्यै दिशेस्वाहाप्रतीच्यै दिशेस्वाहावर्वाच्य दिशेस्वाहावर्वाच्यै दिशेस्वाहावर्वाच्यै दिशेस्वाहोद्धायै
 दिशेस्वाहावर्वाच्यै दिशेस्वाहावर्वाच्यै दिशेस्वाहावर्वाच्यै दिशेस्वाहावर्वाच्यै इन्द्रादिदशदिकृष्णलेभ्यः
 सांगेभ्यः सपरिवारेभ्यः सायुधेभ्यः सशक्तिकेभ्यः एतान्सदीपमापभक्तबलीन्समर्पयामि । भोभो-
 इन्द्रादिदशदिकृष्णालाः सांगाः सपरिवागः सायुधाः सशक्ति धाः ममस० आयुकर्तारः क्षेमकर्तारः
 शान्तिकर्तारः पृष्टिकर्तारः वृष्टिकर्तारः वरदाः भवत ॥ अनेनबलिदानेन इन्द्रादिदशदिकृष्णालाः
 प्रीयंतां १ एवंसर्वेभ्योग्रहेभ्यः एकतन्त्रेणैकमेवबलिदद्यात् । ॐ ग्रहाजर्जा० सू । सूर्यादिनवग्रहेभ्यः
 सांगेभ्यः सपरिवारेभ्यः सायुधेभ्यः सशक्तिकेभ्यः अधिदेवता प्रत्यधिदेवतागणपत्यादिपञ्चलोक-

पालवास्तोष्णतिसहितेभ्यः एतं सदीपमाषभक्तवर्जिसमर्पयामि । भोभोमूर्यादिग्रहाः सांगाः सप-
 रिवाराः सायुधाः सशक्तिकाः अधिदेवता प्रत्यधिदेवता गणपत्यादिपञ्चलोकगलवास्त्रोष्पति-
 सहिताः ममसकटुंबस्यसपरिवारस्यआयुः कर्तारः क्षेमकर्तारः शुभकर्तारः शांतिकर्तारः पुष्टिकर्तारः
 तुष्टिकर्तारः वरदा भव ॥ अनेनबलिदानेनसूर्यादिग्रहाः प्रायन्ताम् । अथक्षेत्रपालबलिदानम् ।
 एस्कस्मिन्वंशादिपात्रेकुशानास्नीर्यतदुपरि आहारचतुर्गुणं द्विगुणं वा माषभक्तदध्योदनं वा जल-
 पात्रंचनिधायचतुर्गुणं वापं प्रज्वाल्यहरेद्रावुकुं मादिपताकायुतं कृत्वा । ॐ नहिस्पश० वाः क्षेत्र-
 पांलायनमइति संपज्यप्रार्थयेत् ॐ नमोक्षेत्रपालस्त्वंभूतप्रतगणैःसह ॥ पञ्चबलिगृहाणैमंसौम्योभव-
 तुसर्वदा ॥ आयुरारोग्यमेदेहिनिर्विघ्नंकरुसर्वदा ॥ ततोबलिदानं ॥ क्षेत्रपालायसांगायसपरि-
 वारायसायुधायसशक्तवायमरीगणैर्भैरवाक्षसकृष्णमाण्डवेनालभूतप्रेतिशचडाकिनी शाकिनी
 गणसहितायएतं सदीपमाषभक्तवर्जिसमर्पयामि ॥ भोक्षेत्रपालक्षेत्रंक्षेत्रंक्षेत्रंक्षेत्रंक्षेत्रंक्षेत्रंक्षेत्रं
 सपरिवारस्य आयुः कर्ता क्षेमकर्ता शांतिकर्ता पुष्टिकर्ता वरदोभव । अनेनबलिदानेन

दोत्रपात्वाः प्रीयंतांश्च यजमानस्यमस्तकोपरिसिद्धुभ्रामयित्वा । अनेनवद्वयमाणेन दुव्राह्मिणेनशूद्रेण
 वाचलिगृहीत्वाचतुष्पथेनित्त्रिपेतः । नतोयजमानस्तस्य पृष्ठतोद्भागपर्यन्ते गत्वाजलं त्रिपेदिच्छिरेणे
 तिमन्त्रेण ओं िङ्कारायस्वहाहिङ्कृतः । यस्वाहाक्रंदतेस्वाहावक्रन्दायस्वाहा प्रोथतेस्वाहाप्रोथाय
 स्वाहा गन्धायस्वाहाघ्रातायस्वाहानिविधायस्वाहा सन्दितायस्वाहावलगनेस्वाहासीनायस्वाहाश
 यानायस्वाहास्वपतेस्वाहाजाग्रते स्वाहाकजपतेस्वहा प्रबुद्धायस्वाहाविजृम्भमाणायस्वाहाबिबुञ्च
 त्ताय स्वाहा स ठं हानायस्वाहापस्थितायस्वाहाप्रायणाय स्वाहा ॥ यजमानः पाणिपादं प्रक्ष्वा
 ल्याचम्य ॥ ततः नारिकेलादिफलरक्तवस्त्रवेष्टितं दादशट्चतुः सत्रेणगृहीतमाज्यं सुब्यां
 कृत्वा ओं पूर्णाहुत्यै नम इति संपूज्य पूर्णाहुतिलुह्यात् । तन्मन्त्राः ओं समुद्रादुर्मिमधुर्मौ
 ऽउदारदुपा ठं शुनासिममतत्वमानट् ॥ घृतस्यनामगुह्यंग्यदस्तिजिह्वादेवानाममृतस्यनाभिः ॥ १ ॥
 वयन्नामप्रव्रवामाघृतस्यास्मिन्यज्ञेधारयामानमोभिः ॥ उपब्रह्माशुणवञ्चस्यमानञ्चतुः शृंगोवमीद्वोर
 ऽएतत् ॥ २ चत्वारिश्रुगात्रयोऽअस्यपादाद्वेशोर्षेससहस्तासोऽअस्य ॥ त्रिषावच्छाबुषभोगोवीतिम

हो देवो मर्त्याऽऽश्चिवेश ॥ ३ ॥ त्रिधा हितमग्निभिर्गृह्यमानगविदेवामौष्ट्यमिन्वविन्दन् ॥ इन्द्रऽएक
 ङ्ठं सूर्यऽएञ्जानव्वेनादेकं ङ्ठं स्वधयानिष्ठचक्षुः ॥ ४ ॥ एताऽऽर्चन्निहृद्योत्सुद्रोन्वज्ज
 रिपुणानवक्षो घृतस्य धागऽऽभिवाकशीमिदिरययोव्वेतसोमध्यऽऽसासम् ॥ ५ ॥ सम्यक्सत्र
 न्तिसरितोनधेनाऽऽन्तर्हृदा मनसा पूयमानाः एतेऽऽर्षन्त्यूर्मयोष्ट्यस्यसृगाऽऽइव त्विपणोऽीषमा
 णा ॥ ६ ॥ सिन्धोरिव प्राधनेशूघनासोव्वातम्प्रभियः पतयन्तिषट्हाः ॥ घृतस्य धाराऽऽअरुषो
 नव्वाजकक्षा भिन्दन्तूर्मिभिः पिन्वमानः ॥ ७ ॥ अभिप्रवन्तसमनेव्व योषः कल्याणयः
 स्मयमाना सोऽऽअग्निम् ॥ घृतस्य धाराः समिधोनसन्ततानुषाणो हर्षयति जानवेदाः ॥ ८ ॥
 कन्धाऽऽइवः ववहतुमेतवाऽऽऽब्ज्यञ्जानाऽऽअभिचाकशोमि ॥ यत्रसोमः सूयते यत्र यज्ञोष्टुत्रस्य धारा
 ऽऽअभितत्पवन्ते ॥ ९ ॥ अभ्यर्षतसुष्टुतिगव्यमानि मस्मासुभद्रऽऽद्रविणानि चरा ॥ इ यज्ञत्रय तदे
 वतानो घृतस्य धारा मधुपत्पवन्ते ॥ १० ॥ धामन्ते विवश्वम्भुवनमधि श्रितमन्तः समुद्रद्वयस्तरायुषि ॥
 अपामनीकसमिधेयऽऽआभुतस्तत्पवन्तः यस्मिन्तन्तऽऽर्चिमम् ॥ ११ ॥ पुनस्त्वादिंयारुद्राव्वसवः

समिन्धता। म्पुनर्ब्रह्माणो ब्रह्मसुनीथयन्नः ॥ घृतेन त्वन्तन्वं ब्वर्धयस्व सत्याः सन्तु यजमानस्य कामाः ॥ १२ ॥
ससतेऽअग्नेसमिधः सप्तजिह्वाः सप्तऽऋषयः सप्तधामप्रियाणि ॥ सप्तहोत्राः सप्तधात्वायजन्तिसप्त
थानीरापृणस्व घृतेन स्वहा ॥ १३ ॥ मूर्ध्नि नं दिवो अरिं पृथिव्याऽवैश्वानरं मत्तऽअजातमग्निम् ॥
कविं ठं सप्राजमतिथिञ्जना नामासन्नापात्रञ्जनयंत देवाः ॥ १४ ॥ पूर्णादिर्विपरापत्त सुपूर्णानाप
रापत्त ॥ वस्नेव ब्विकर्माणा वहाऽइलमर्जं ठं शतक्रतो स्वाहा ॥ १५ ॥ इदमग्नेयैश्वानराथवहुरु
द्रादित्येभ्यः शतक्रतवे स भवते अग्नये अद्भ्यश्च नमः ॥ ततो च रेद्धीं जिहुयात् ॥ तत्र मंत्राः ॥ ओ
सपत्ते अग्नेसमिधः स० ॥ १ ॥ शुक्र ऽपोतिश्च त्रिभयोतिश्च सत्यज्योतिश्च ज्वाष्माश्च ॥ शुक्र
श्चऽऋत पाश्चात्यं ठं हाः ॥ २ ॥ इहृह्वान्याहृह्वानमहृह्वानप्रतिसहृह्वान ॥ मितश्चऽऽमितश्च नम
राः ॥ ३ ॥ ऋश्च सत्यश्च ध्रुवश्च वरुणश्च । धर्ता च विवर्धनं चि वधायः ॥ ४ ॥ ऋतजिच्च मत्प
जिष सेनजिच्च सुषेणः च ॥ अन्तिमित्रश्च दूरेऽग्र मत्रश्च गणः ॥ ५ ॥ इहृह्वान्याहृह्वानमहृह्वानप्रतिसहृह्वान
पुणः सहृह्वानः प्रतिसहृह्वानासऽएतन ॥ मितसश्च सग्मितासो ऽअद्य सभरसो भस्तं यं ऽइ

अस्मिन् ॥ ६ ॥ स्वतर्वाश्चप्रघासीचसान्तपनश्चगृहमेधीच ॥ कीडीत्रशाभीचोज्जेषि ॥
 ॥ ७ ॥ इन्द्रदैवीविशोमरुोनुवर्तमानोभवन्पथेन्द्रदैवीविशोपरुतोनुवर्तमानोभवन् ॥
 एवमि मज्यजमानन्दैवीश्चविशोमानुषीश्चानुवर्तमानोभवन्तु ॥ ८ ॥ इम ० स्तनमूर्ज
 स्वन्तन्धयापाम्प्रपीठमग्नेनगिस्थमध्ये ॥ उत्सञ्जुषस्त्रमधुमन्तैमर्वन्तप्रमुद्रिय ० सदनमा
 विश्वस्व ॥ ९ ॥ द्युतम्पिमिद्वेष्टनमस्य ० ॥ १॥ वसोः प० ज्ञः स्वाहा ॥ तनोऽग्निप्रदक्षिणीकृत्य-
 पश्मदेशेप्राङ्मुखोपशिश्य ॥ ततः स्वेषुभस्मनीय ० त्र्यायुषंजमदग्नेः इति ललाटे । कश्य-
 पस्यत्र्यायुषम् । इति त्रीनायां । यद्देवेषुत्र्यायुषं इति दक्षिणांशे ॥ तन्नोऽअस्तुत्र्यायुषमितिहृदि ।
 संस्रवप्राशनं । आचमनं । पवित्राभ्यांमार्जनं । अग्नौपवित्रः प्रतिपत्तिः ॥ ब्रह्मणे
 पूर्णपात्रदानं ॥ कृतस्य गृहशान्तिहोमकर्मणोगतयाविहितमिदं पूर्णपात्रं सदक्षिणं ब्रह्मणेतुभ्यमह
 संप्रददे ॥ ॐ द्योस्त्वाददातु पृथिवीत्वाप्रतिगृह्णतु ॥ अग्नेःश्चात्प्रणोताविभोक्तः ॥ ॐ आपः
 शिवाः शिवतमाः शांताः शान्ततमास्तास्ते कृण्वंतुभेषजं उपयमनकुशैर्भर्जयेत् ॥ उपयमनकुशाः

नासन्नोपचेपः ॥ ततः श्रेयः संपाद्यदानं ॥ अद्येत्यादिकृतस्यगृहशान्त्याख्यस्यकर्मणः यजमाना
 यश्रेयोदानं कश्चित् ॥ तत्रादौवचः प्रतिवचनम् । शिवाच्चापः सन्तु ॥ सन्तु शिवाच्चापः ॥ भीमन
 मस्तु ॥ अस्तुसौमनस्यं ॥ अक्षतं चाग्निं चास्तु ॥ अस्तं च तनमारुष्टं च ॥ यजमानहस्तेगंधादिदा
 नं ॥ गन्धाः पांतु ॥ सुमंगल्यं चास्तु ॥ अक्षताः पांतु ॥ आयुष्यमस्तु ॥ पुष्पाणि पांतु ॥ सौश्रिय
 मस्तु ॥ यत्पापोगं अशुभं अकल्याणं तद्दरे प्रतिहतमस्तु ॥ यच्छ्रेयस्तदस्तु । भवन्नियोगेन मया ३ स्मि
 च गृहशान्त्य ख्येकर्म ण यत्कृत आचार्यत्वं तदुत्पन्नं श्रेयः तत् अमुना साक्षतेन सजलेन तुभ्यमहं
 संप्रदे प्र = गृह्यतां । प्रातगृह्णामि ॥ तेन श्रेयसात्वं श्रेयोवाभव ॥ यजमानः भवामीति नवाच्यम्
 एवमेव ब्रह्मादयो ऋत्विजो जापकादयश्च ॥ यद्वा ॥ ब्रह्मादयो ऋत्विजो जापकाश्च आचार्यद्वारा श्रेयो
 दानं कुतुः ॥ तद्यथा ॥ भवन्नियोगेन मया अस्मिन् गृहशान्त्याख्ये कर्म ण यत्कृतं आचार्यत्वं तथाप्य
 तैर्ब्रह्मिणः सह यत्कृतं ब्रह्मत्वं ण यत्कृतं सादस्यत्वं तथा श्रेयः कृतत्रयः आचार्यत्वात् ब्रह्मत्वात् गाणप
 त्यत्वात् सादस्यत्वात् यदुत्पन्नं श्रेयः तत् अमुना साक्षतेन सजलेन पूर्णफलं तुभ्यमहं संप्रदे ॥ तेन

श्रेयसात्वंश्रेयोत्रान्भव ॥ भवामीतितेनान्वय ॥ ततो आचार्यादीन् गन्धर्वस्त्रालंकारोदिभिर्यथावि
 भवंपूजयेत् ॥ आचार्यादिभ्यो ब्राह्मणभ्यो दक्षिणां दद्यात् तत्रक्रमः ॥ आचार्यायगां ॥ १ ॥
 ब्रह्मणे बृषभं ॥ २ ॥ सदस्याय अश्वं ॥ ३ ॥ ऋत्विग्भ्यो सुवर्णं दद्यात् ॥ ४ ॥ कृतस्य गृहशान्तिक
 र्मणः सांगतासिध्यर्थं तत्संपूर्णफलप्रप्त्यर्थं इदं गौनिष्कयभूतद्रव्यं अमुकगोत्राय अमुकशर्मणे ब्राह्मणाय
 आचार्याय तुभ्यमहंसंप्रददे । ॐ स्वस्तीति पठेत् ॥ १ ॥ कृ० इदं वर्षानिष्कयभूतं द्रव्यं ० ॥ २ ॥ कृ०
 इदं सदस्याय अश्वनिष्कयभ० ॥ ३ ॥ कृ० इदं ऋत्विग्भ्यः सुवर्णनिष्कयभ० ॥ ४ ॥ ततो ब्राह्मण
 भोजनसंकल्पं कुर्यात् ॥ कृतस्य० गृहशां० कर्म० यथासंख्यं ॥ ब्राह्मणान् यथाकाले यथोरन्नेनान्ने
 नाह भोजयिष्ये ॥ भोजनतितेभ्यः ताम्बूलदक्षिणां च दास्ये ॥ ततो गृहणी उदेवतानां गन्धादिपंचो
 पचारैरुत्तमपूजनं ॥ अवाहितदेवताभ्यो नमः ॥ आचार्याय प्रधानपीठं दद्यात् ॥ कृ० र्थं इदं गृहपीठं
 मातृ० पीठसोपस्कं दक्षिणेऽसहितं आर्यायाय तु० ॥ ततो रुद्रकलशदेवतांस्तकलशोदकमेकस्मिन्पा
 त्रे कृत्वा दूर्वापत्रपल्लवैरुदङ्मुख आचार्यरितष्ठन् चत्वारोऽऋत्विजश्च सकुटुम्बंसपत्नीकं यजमाने प्राङ्मुख

मुनिष्टम'भषिचेयुः ॥ तत्रमन्त्राः देवस्यत्वा० ॥ सरस्वत्यैवाचोयन्तुर्यत्रियेदधामिबृहस्पतेष्ट्वासा
 म्नाज्येनाभिषिचाम्यसौ ॥ १ ॥ देवस्यत्वा० ॥ सरस्वत्यैवाचोयंतुर्यत्रेणाग्नेः साम्राज्येनाभिषिचो
 मि ॥ २ ॥ देवस्यत्वा ३ ॥ अश्विनोर्भषज्येनतेजसेब्रह्मवर्चमायाभिषिचामिसस्वत्यै भषज्येनव्धी
 र्यायान्नाद्यायाभिषिचामान्द्रस्येन्द्रियेणवज्ञाय श्रियैयशसेभिषिचामि ॥ ३ ॥ ॐ सुगस्वामभिषि
 वंतुब्रह्मविष्णुमहेश्वाः ॥ वासुदेवा जगन्नाथस्तथासंकर्षणोविभुः ॥ १ ॥ प्रद्युम्नश्चानिरुद्धश्चभव
 न्तुविजयायते ॥ आखण्डलाग्निर्भगवान्च्यमार्थेनिर्ऋतिस्तथा ॥ २ ॥ वरुणः पवनश्चैवधनाध्यक्ष
 स्तथाशिवः ॥ ब्रह्मणासहिताः सर्वेदिकपालाः पंतुतेमदा ॥ ३ ॥ कीर्तिलैदिमर्धुतिर्मेघापुष्टिः श्रद्धा
 क्रियामतिः ॥ बुद्धिर्लेज्जावपुः शान्तिः कान्निस्तुष्टिश्चक्षतरः ॥ ४ ॥ एतास्त्वामभिषिचन्तु
 देवपत्न्यः समागताः ॥ आदित्यश्चन्द्रमाभौोबुधजीवसितार्कजाः ॥ ५ ॥ गृह्हास्त्वामभिषिचि
 न्तराहुः केतश्चतर्पिताः ॥ देवदानवगन्धर्वायज्ञाक्षसपन्नगाः ॥ ६ ॥ ऋषयोमनवोगाव देवमा
 तृशवन् ॥ देवपत्न्योद्रमानागादव्याश्वाप्सरसांगणाः ॥ ७ ॥ अस्त्राणि सवशस्त्राणिराजा

नोवाहनानिच ॥ औषधानिचरत्नानिकालस्यावयवाश्चये ८ सतिः सागराः शैलास्तीर्थानिज
 लदानदाः ॥ एतेत्वामभिषिचन्तुधर्मकामार्थसिद्धये ॥ ६ ॥ अमृताभिषेकोस्तु ॥ शान्तिः पुष्टिस्तु
 ष्टिश्चोस्तु । अन्येभ्योब्राह्मणेभ्योयथाशक्ति भयसीदक्षिणं दद्यात् कृतस्यग्रहशान्तिकर्मणः सांगता
 सिद्धयर्थतन्मध्ये न्यूनातिरिक्त दोष परहारोर्थ नानागोत्रेभ्यो नानाशर्मभ्योब्राह्मणेभ्यः समाश्रितम्
 ध्रुवर्गेभ्योदीनानाथेभ्यश्चयथोत्साहंभयसीदक्षिणविभज्यदातुमहमुत्सृजे ॥ ततोदेवताग्निसानुनयं
 विसृज्य ॥ ॐ उत्तिष्ठः ह्यणस्पतेदेवयन्तस्त्वेमहे ॥ उपप्रयंतुमरुतः सुदानव इन्द्रप्रांशुर्भवासचा ॥
 यान्तुदेवगणाः सर्वेपूजाभादायमामाम् ॥ इष्टकामसमृध्यथपनरागमनायच ॥ आवाहितदेवताः स्व
 स्थानेगच्छत ॥ ॐ यज्ञयज्ञङ्गच्छयज्ञपतियच्छस्त्रांयोनियच्छस्वाहा ॥ एषयज्ञोयज्ञपतेमहसूक्त वाकः
 सर्ववीरस्तब्जुषस्वस्वाहा ॥ गच्छगच्छसुरश्रेष्ठस्वस्थानेपरमेश्वर ॥ यत्रब्रह्मादयोदेवास्तत्रगच्छहु
 ताशन ॥ यज्ञनारायणस्वस्थानेगच्छ ॥ २ ॥ ॐ चतुर्भिश्चवतुभिश्चद्भ्यां पञ्चभिरेवच ॥
 हृयतेच पुनर्द्वाभ्यां तस्मैयज्ञात्मनेनमः ॥ मयायत् तं यथाकालं यथादेशंयथाज्ञानंयथाशक्तिगृह्य

ज्ञास्यं कर्म तेन श्रीपद्मेश्वरः प्रीयतां ॥ ॐ तत्सत् ब्रह्मण्यस्तु ॥ सकृद्यजलं भूमौ क्षिपेत् ॥
 कर्मसंपत्तीकृत्य । मया यत्कृतं गहयज्ञास्यं कर्म तत्कालधीनं भक्तिधीन शक्तिधीनं भवतां ब्राह्मणानां वै
 चनात् श्रीसूर्याद्यावद्वितदेवताप्रसादात्सर्वविधेः परिपूर्णं भवति भवन्तो ब्रुवन्त ॥ अस्तु परिपूर्णं
 मिति ब्राह्मणा वदंत्युः ॥ जपच्छिद्रंतपच्छिद्रं यच्छिद्रं शान्तिवर्माण ॥ सर्वं भवतु मेऽच्छिद्रं ब्राह्मणानां
 प्रसादतः । प्रमादात्कुर्वतां कर्म प्रच्यवेताध्वरेषु यत् । स्मरणदिने तद्दृष्टोः संपूर्णस्यादिति श्रुतिः ॥
 यस्य स्मृत्या च न मोनत्यातपो गहयज्ञाक्रियादिषु । न्यूनसंपूर्णं न्यायात्सद्यो वदेत मच्युतं । ॐ विष्णवे नमः
 ततो तिलकाशीर्वादः । श्रीर्वर्चस्वमायुष्यमार्गो गमाविधात्पवमानं मधीयते ॥ धान्यं धनं पशुबहु
 पुत्रलाभं इतसं वत्सरं दीर्घमायुः ॥ मंत्रार्थाः सफलाः संतु पूर्णाः संतु मनोऽथाः ॥
 शत्रूणां बुद्धिनाशोस्तु मित्राणामुदयस्तव ॥ ब्राह्मणान् भोजयित्वा दीनानर्थिन
 इव न्नादिना सन्तोष्य स्रयं सुहृन्मित्रादियुतः सोत्साहः सन्तुष्टो हविष्यं भुंजीते तिसिवम् ॥ इति श्री
 मन्मालवीयवैष्णवीगाम मिश्रात्मज यागेश्वर मिश्र कुनो ग्रहयज्ञप्रयोगसमाप्तः ॥

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ सर्वतोभद्रलिङ्गोभद्रकारिका ॥ प्राग्गुदीव्यागिना रखाः कुर्यादि
 कोनविशति ॥ स्वण्डेन्दुस्त्रिपदः काणे श्रृखनेपञ्चभिःपदैः ॥ १ ॥ एका दशपदावल्ली भद्रन्तु न
 वभिःपदैः ॥ चतुर्विंशत्यदा वापी परिधिंशतिःपदैः ॥ २ ॥ मध्ये षोडशभिः कोष्ठैः पद्मम
 ष्टदलं स्मृतं ॥ वेतेन्दुःश्रृखलाकृष्णावल्ली नलिनंपूयेत् ॥ ३ ॥ भद्रारुणासितावापोपरिधिःपीत
 वर्णकः ॥ बह्यान्तःदलः श्वेता वर्णिकापीतवर्णिका ॥ ४ ॥ पश्चिमात्रेष्टितं पद्मवाह्यमत्वरजस्तमः ॥
 तन्मध्ये स्थापयेद्देवान् ब्रह्माद्याश्च सुरेश्वरान् ॥ ५ ॥ इति सर्वतोभद्रं ॥ अथ लिङ्गतोभद्रं ॥ रखास्त्रे
 ष्टादशप्रोक्ताश्चतुर्लिंगसमुद्भवे ॥ कोणेन्दुस्त्रिपदः श्वेतस्त्रिपदैः कृष्णश्रृखलाः ॥ १ ॥ बह्वीस
 स्तपदानीलाभद्राक्तचतुषदं ॥ भद्रं पार्श्वमेहारुद्रं कृष्णमष्टादशैः पदैः ॥ २ ॥ शिवस्य पार्श्वतोवा-
 पी कुर्यात्पञ्चपदां सिताम् ॥ पदमेकं तथा पीतंभद्रवाप्योस्तु मध्यतः ॥ ३ ॥ शिगमि श्रृग्वलायञ्चक्रुर्याती
 तंपदत्रयम् ॥ लिङ्गानांस्कन्धतः कोष्ठाविंशतिरत्तवर्णधाः ॥ ३ ॥ परिधि पीतवर्णैःस्तु पदैः पांडुश
 भिःस्मृतः ॥ पदैस्तु नत्रभिःपञ्चदशैःपद्मसंश्लिष्टं ॥ ५ ॥ इति लिङ्गतोभद्रं ॥ तत्रपञ्चवर्णान्यु

त्कानि पञ्चगत्रे ॥ रजांसिपञ्चवर्णांनिमण्डलं श्रद्धिकारयेत् ॥ शान्तिण्डुनचूर्णेनशुल्कं वायवसम्भवं
 ॥ १ ॥ रत्नकुम्भसिन्दूरैरिधादिसमुद्रं ॥ हरिगानोद्भवं पीतांजनीसम्भवंश्वचित् ॥ २ ॥ कृष्ण
 दग्धैर्यवैः कार्यहरितं बिल्वचूर्णकं ॥ कारयेत्सर्वधान्यैर्वात्रार्णकैरुपशोभतं ॥ ३ ॥ अथ भद्रे देवतास्था
 पनक्रमः ॥ साचार्योयजमानः सर्वभद्रमण्डलसमीपेऽपविश्य अत्रम्य ३ प्राणानायम्य ॥ मध्ये
 कर्णिकायां ॐ ब्रह्माणंनमः ब्रह्मणआवाहयामिस्थाययामि ॥ १ ॥ एवमप्रपिउत्तरेवाप्यां ॐ सोमा
 यं सोमं ॥ ५ ॥ इशान्यांऽखण्डेन्दौ ॐ ईशानायं इशानं ॥ ३ ॥ पूर्ववाप्यां ॐ इन्द्रायं
 इन्द्रं ॥ ४ ॥ आंगन्यांऽखण्डेन्दौ ॐ अजये ॥ अग्नि ॥ ५ ॥ दक्षिणेवाप्यां ॐ
 वायुं ॥ ९ ॥ यमाय ० यमं ॥ ६ ॥ नैर्ऋत्यांऽखण्डेन्दौ ॐ निर्ऋतये ॥ निर्ऋतिं
 दश ॥ ७ ॥ परिमेराप्यां ॐ वरुणाय वरुणं ॥ ८ ॥ वायव्यांऽखण्डेन्दौ ॐ वायवे
 वायुसोममध्येभद्रेऽङ्गवा ॐ अष्टसुभ्यो ० अष्टव ॥ ११ ॥ ऐमेशानमध्येभद्रेऽङ्गि ॐ एकादश
 रुद्रेभ्यो ० एकादशरुद्रान् ॥ १२ ॥ इयानेन्द्रमध्ये ॐ द्वादशादित्तेभ्यो ० द्वादशादि ॥ १२ ॥

इन्द्राग्नियोर्मध्ये भद्रे लिङ्गे ॐ अश्विन्यां ॐ अश्विनौ ॥ २३ ॥ अग्निमयमध्ये भद्रे लिङ्गे ॐ सपैतक
 विश्वेभ्यो देवे ० सपैतक विश्वान् देवान् ॥ १४ ॥ यमनिर्ऋतिमध्ये भद्रे लिङ्गे सप्तयज्ञेभ्यो ० सप्तयज्ञां
 ॥ १५ ॥ निऋतिवरुणमध्ये भद्रे लिङ्गे ॐ भूतनागेभ्यो ० भूतनागान् ॥ १६ ॥ वरुणायुमध्ये भद्रे
 लिङ्गे ॐ गन्धर्वाप्सरोभ्यो ० गन्धर्वाप्ससान् ॥ १७ ॥ ब्रह्मसोममध्ये लिङ्गे वाप्यां ॐ स्कन्दाय ०
 स्कन्दं ॥ १८ ॥ तदुत्तरे ॐ बृषभं ॥ १९ ॥ तदुत्तरे ॐ शूनाय ० शूलं ॥ २० ॥ तत्रैव ॐ
 महाकालाय ० महाकालं ॥ २१ ॥ ब्रह्मशान्तमध्ये श्रृंखलायां ॐ दक्षादिमसगणेभ्यो ० दक्षादि
 संसगणां ॥ २२ ॥ ब्रह्मेन्द्रमध्ये वाधां ॐ दुर्गायै ० दुर्गा ॥ २३ ॥ तत्पूर्वं ॐ विष्णवे विष्णुं ०
 ॥ २४ ॥ ब्रह्माग्निमध्ये श्रृंखलायां ॐ स्वधायै ० स्वधां ॥ २५ ॥ ब्रह्मयममध्ये वाप्यां ॐ मृतुरोगे
 भ्यो ० मृतुरोगां ॥ २६ ॥ ब्रह्मनिर्ऋतिमध्ये श्रृंखलायां ॐ गणपतये ० गणपति ॥ २७ ॥ ब्रह्म
 वरुणमध्ये वाप्यां ॐ अद्भ्यो ० आपः ॥ २८ ॥ ब्रह्मवायुमध्ये श्रृंखलायां ॐ मरुद्भ्यो ० मरुतः ॥ २९ ॥
 ॥ २६ ॥ ब्रह्महणः पाद ० लोकणिः काधः ० मध्य एव ॐ पृथिव्यै ० पृथिवी ० ॥ ३० ॥ तत्रैव ॐ गङ्गा

दनदीर्घो० गङ्गादिनदीःआ० ॥ ३१ ॥ तत्रैव ॐ सप्तसागरेभ्यो० सप्तसागरा० ॥ ३२ ॥
 तदुपरिक्वणिकापर्णधौ ॐ मेखे० मेखं० ॥ ३३ ॥ बाह्यपरिधौसोमसमीपे ॐ गदाये० गदां०
 ॥ ३४ ॥ ईशानान्तिके ॐ त्रिशूलाय० त्रिशूलं ॥ ३५ ॥ इन्द्रांतिके ॐ वज्राय० वज्रं० ॥ ३६ ॥
 अग्निममीपे ॐ शक्तये० शक्ति० ॥ ३७ ॥ यमान्तिके ॐ दण्डाय० दण्डं० ॥ ३८ ॥ निर्वृ
 तिममीपे ॐ खड्गाय० खड्गं० ॥ ३९ ॥ वरुणांतिके ॐ पाशाय० पशं ॥ ४० ॥ वायुम-
 मीपे ॐ अह्कुराय० अह्कुरं० ॥ ४१ ॥ तद्राह्ये उत्तरे ॐ गौतमाय० गौतमं० ॥ ४२ ॥ इशा
 न्ये ॐ भद्राजाय० भद्राजं० ॥ ४३ ॥ पूर्वे ॐ विश्वामित्राय० विश्वामित्रं ॥ ४४ ॥ आश्रयां
 ॐ कश्यपाय० कश्यपं० ॥ ४५ ॥ दक्षिणे ॐ जमदग्नये० जमदग्निं ॥ ४६ ॥ ॐ वसिष्ठं०
 वसिष्ठं ॥ ४७ ॥ पश्चिमैश्च ॐ अत्रिं० ॥ ४८ ॥ वायव्यं ॐ अरन्धत्यै० अरन्धन्तीं० ॥ ४९ ॥
 तद्वाह्ये० पूर्वादिक्त्रमेण ॐ ऐद्युष्यै० ऐन्द्री ॥ ५० ॥ ॐ कौमार्यै० कौमारीं० ॥ ५१ ॥ ॐ
 ब्रह्मर्यै० ब्रह्मी ॥ ५२ ॥ ॐ वागह्यै० वाराही ॥ ५३ ॥ ॐ चासुरह्यै० चासुरहा ॥ ५४ ॥

ओं वैष्णव्यं वैष्णवी ॥ ५५ ॥ ओं माहेश्वर्यं माहेश्वरी ॥ ५६ ॥ ओं वैनायक्यं वनायकी
 ॥ ५७ ॥ इतिरुद्रकल्पद्रुमाद्यनुसारी । सर्वतो भद्रदेवताः ॥ अथ लिगतोभद्र देवता विशेषः ॥
 तद्राह्यपूर्वे असितागभैस्वायं असिताग भैस्वं ॥ १ ॥ आग्नेयंरुद्र भैस्वायं रुभैस्वं ॥ २ ॥
 दक्षिणे ओं त्र्यंशुभैस्वायं चण्डभैस्वं ॥ ३ ॥ नैऋत्यां ओं क्रोधभैस्वायं क्रोधभैस्वं ॥ ४ ॥
 पश्चिमे ओं उन्मत्तभैस्वायं उन्मत्तभैस्वं ॥ ५ ॥ वायव्यां ओं कपालभैस्वायं कपालभैस्वं ॥ ६ ॥
 उत्तरे ओं भीषणभैस्वायं भीषणभैस्वं ॥ ७ ॥ ईशान्यां ओं संहारभैस्वायं संहारभैस्वं ॥ ८ ॥ तद्वा
 ह्येपूर्वादिक्र्मणं ओं भवाय भवं ॥ ९ ॥ ओं शर्वाय शर्वं ॥ १० ॥ ओं पशुपतये पशुपतिं ॥ ११ ॥
 ओं ईशानायं ईशानं ॥ १२ ॥ ओं रद्रायं रद्रं ॥ १३ ॥ ओं उग्रायं उग्रं ॥ १४ ॥ ओं
 भीमायं भीमं ॥ १५ ॥ ओं महते महतं ॥ १६ ॥ ओं अनंतायं अनंतं ॥ १७ ॥ ओं
 वासुक्ये वासुकिं ॥ १८ ॥ ओं तन्त्रकायं तन्त्रकं ॥ १९ ॥ ओं कुलिशायं कुलिशं ॥ २० ॥ ओं
 कर्कोटकायं कर्कोटकं ॥ २१ ॥ ओं शंखपालायं शंखपालं ॥ २२ ॥ ओं कंबलायं कंबलं

॥ २३ ॥ ओं अश्वतराय० अश्वतरं ॥ २४ ॥ ईशानेन्द्रयोर्मध्ये ओं शलाय० शूलं ॥ २५ ॥ इन्द्राग्नयोर्मध्ये० ओं चन्द्रमौलिनं० ॥ २६ ॥ अग्नियमयोर्मध्येचन्द्रमसं ॥ २७ ॥ यमनिर्ऋतिमध्ये ऋषिबृषभध्वजाय० बृषभध्वजं ॥ २८ ॥ निऋतिवरुणयोर्मध्ये त्रिलोचनाय० त्रिलोचनं ॥ २९ ॥ वरुणवायुमध्ये ओं शक्तिधाय० शक्तिधरं० ॥ ३० ॥ वायुं सोमयोर्मध्ये ओं महेश्वराय० महेश्वरं० ॥ ३१ ॥ सोमेशानयोर्मध्ये ओं शूलपाणये० शूलपाणिः० ॥ ३२ ॥ इतिलिंगः भ० दे० ॥ अथ प्रतिमासुअग्न्युत्ताणविधिः ॥ आचार्यः पात्रानरेप्रतिमानिधाय घृतेनाभ्यज्य ॥ उपरिजलधारांकुर्यात् ॥ तत्रमन्त्राः ओं समुद्रयत्वा ॥ १ ॥ मिस्यत्वा ॥ २ ॥ उपज्जमन्त्रु ॥ ३ ॥ अपामिदन्या ॥ ४ ॥ अग्नेपावक० ॥ ५ ॥ सनः पावक दी० ॥ ६ ॥ पावकायाय० ॥ ७ ॥ नमस्ते हरसे ॥ ८ ॥ नपदे ॥ ९ ॥ ये देवादेवानां० ॥ १० ॥ ये देवादेवेत्वधि० ॥ ११ ॥ प्राणदो ॥ १२ ॥ अथप्राणप्रतिष्ठांकृत्वा प्रतिमां हस्तेन संपृश्यवीजमन्त्रान्जपेत् ॥ ओं औं हीं क्रौं यं लं वं शं षं सं हं सः अस्यप्राण ॥ पुनः औं हीं० सः । ४ अस्य जीवद्विस्थितः ॥ एवमग्रेपिसर्वेन्द्रियाणी वांगमनस्त्वक् चक्षुश्चो

त्रजिह्वाघ्राणप्राणाः इहागत्य स्वस्नये सुखंचिरं तिष्ठन्तु स्वाहा ॥ आस्ये प्राणाः प्रतिष्ठंत आस्येप्राणाः
 क्षरंतु च ॥ आस्येदेवत्वमर्चयिमाभहेतिकश्चन ॥ इतिप्राणप्रतिष्ठां कृत्वा प्रतिमां पूजयेत् ॥ इति अग्न्यु
 त्तराणविधिः समाप्तः ॥

अथ शिवादिपंचाशतनस्थानकमः ॥ शंभौ मध्यगते हरानहरम् देव्योहरौ शंकरे ॥ भास्ये नाग
 सुता रवौ हर गणेशाजाऽम्बिकास्थापिता ॥ देव्यां त्रिणुहैरुदंतखयोर्लंबोदरे ईश्वरे ॥ ना
 नाऽऽर्ध्यां शंकरभाग तोनिसुखदाः व्यस्तास्तुतेहानिदाः ॥ अन्यच्च ॥ स्वस्थानवर्जितादेवाः शोक्र
 दुःखभयप्रदाः ॥ अथ व्युत्क्रमस्थापने व्यवस्था ॥ दग्धोग्निनत्र भग्ने च स्थलं वज्रं हतं तथा ॥
 संपुटं स्फुटिन्नं व्यंगलिंगमित्येवमादिक्रमिनि सिद्धं तशेखरोक्ते ॥ लिंगं देवतास्वरूपचिन्हं ॥ स
 पुटंन्युब्जत्रिपरीतं ॥ पीडाच्च बालितं लिंग निर्दोषनुभवेद्यदि ॥ ततोपि स्थापयेत्तत्र जपेल्लक्ष्मणधोर
 कम् ॥ पुनः त्रिविधत्स्थापयेत् ॥ सर्वादिष्टिनाशार्थं सर्वप्राणि हितार्थं हम् ॥ तु व्युत्क्रमविषयं ॥

गृहे लिंगं द्वयेनाव्य शालिग्रामद्वयं तथा ॥ शक्तित्रयं तथा नाच्यं गणेशत्रितयं तथा ॥
 नार्चयेच्च तथा मत्स्यकूर्मादिदशकं तथा ॥ एतेषां पूजनान्निर्यमुद्धेगं प्राप्नुयाद्गृही ॥ २ ॥
 शालिग्रामाः समाःपुत्र्या विषमा न कदाचन ॥ समेषु द्वितयं नष्टं विषमेष्वेकमेव हि ॥ ३ ॥ शालिग्राम
 शिलाथाश्च प्रतिष्ठानं न विद्यते ॥ यवमात्रं तु गर्तस्याद्यवाह्रं लिंगमुच्यते । शिवनाभिरितिरुष्या
 तस्त्रिषु लोकेषु दुर्लभम् । ४ ॥

३०

३७

त्रिष्णुपंचायतन ।

इ.	शिव २	गणेश ३	सूर्य ४
उ.	विष्णु १		
घा	देवी ५		

पूर्व पश्चिम

देवीपंचायतन ।

इ.	विष्णु २	शिव ३	गणेश ४
उ.	सूर्य १		
घा	देवी ५		

पूर्व पश्चिम

गणेशपंचायतन ।

अ. ई.	विष्णु २	शिव ३	सूर्य ४
इ.उ.	गणेश १		
नै. वा.	देवी ५		

पूर्व पश्चिम

सूर्यपंचायतन ।

अ. ई.	शिव २	गणेश ३	विष्णु ४
इ.उ.	सूर्य १		
नै.	देवी ५		

पूर्व पश्चिम

शिवपंचायतन ।

अ. ई.	विष्णु २	सूर्य ३	
इ.उ.	शिव १		
नै.	देवी ५	गणेश ४	

पूर्व पश्चिम

श्रीरामचन्द्रस्थापन क्रमः ।

उत्तर	छटुमान	सतीता	राम	लक्ष्मण	पु.
		भरत			शत्रुघ्न

दक्षिण

इतिषोडशमणोपेतं धामेतुजनकात्मजां ॥ सम्मुखेमाठवसुते पृष्ठेऽनुष्णभारतम् ॥ १ ॥ इतिमत्स्यपुराणोप

पुस्तक मिलने का पता:—

मैनेजर-भार्गव पुस्तकालय,

गायघाट, बनारस सिटी ।

श्री इति ।

समन्त्रक ग्रहशान्तिप्रयोग

समाप्तः ।

